

Y A R P U Z

Edebiyat Dergisi

Yıl: 3 Sayı: 25

ISSN: 2687-2307

Ercan Sağlam ★ Mehmet Işık ★ Ali İhsan Kekeç ★ Ahmet Süreyya Durna ★ Ramazan Demirtaş
Mehmet Osmanoglu ★ Ali Rifat Arku ★ Haşim Kalender ★ Aslan Avşarbey ★ Yaren Kayıp
Gülçin Yağmur Akbulut ★ Mehmet Gören ★ Yavuz Dinç ★ Filiz Kalkışım Çolak ★ Yakup Diker
İsmail Delihasan ★ Ergün Bilgi ★ Ayşe Arslan ★ Ali Yücel ★ Yusuf Doğdu ★ Furkan Dilekçi
M.Nihat Malkoç ★ Akif Necipsoy ★ İlker Gülbahar

YARPUZ

Edebiyat Dergisi

Sahibi

Halil DEMİR

Yazı İşleri Müdürü

Halil DEMİR

Editör

İlker GÜLBAHAR

Yayın Kurulu

Ahmet Süreyya DURNA

Haşim KALENDER

Mehmet GÖREN

Son Okuma

Mehmet OSMANOĞLU

Kapak Fotoğrafları

Yasin MORTAŞ

Yazışma ve Gönderi Adresi

Kale Mahallesi Elçibey Caddesi

Arma Market Yanı Kat:1 No: 24/B

Afşin/Kahramanmaraş

yarpuzedebiyatdergisi@gmail.com

Yarpuz Web:

www.yarpuzedebiyatdergisi.com

Facebook:

Yarpuz Edebiyat Dergisi

Yayın Türü: Süreli Yayın

ISSN : 2687-2307 Aylık (e-Dergi)

Yıl:3 Sayı: 25 (Mart 2021)

İletişim Tel: 0541 629 94 66

Eserlerin hukukî sorumluluğu yazarlarına aittir.
Yarpuz Edebiyat Dergisi'nden yapılan alıntılarda
kaynak gösterilmesi zorunludur.

Yarpuz Edebiyat Dergisi

Afşin Merkez Yayın Grubu

tarafından çıkarılmaktadır.

YİRMİ BEŞİNCİ YARPUZ

Sanatçı kimin için yazar? Kendi açmazlarına çözüm bulmak için mi, toplumun sorunlarını ortaya koymak için mi, estetik değeri haiz anıt oluşturmak için mi? İdeolojisini yaymak, adını gelecek kuşaklara bırakmak, ya da Necip Fazıl'ın "Anladım işi, sanat Allah'ı aramakmış;/ Marifet bu, gerisi yalnız çelik-çomakmış..." dizelerinde işlenmiş duyguyu - gerçek sevgiliyi - aramak, hakkı ve hakikati haykırmak için mi?

Sanatçı, her ne amaçla yazarsa yazsın, karşısında iyi bir eleştirmen varmış gibi yazmalı. Bu anlayış; sanatçının kendi adı için, edebiyatımızın gelişmesi, ilerlemesi, yükselmesi için lüzumludur. Çünkü eleştirmenin iyisi, yapıtın hakiki değerini ortaya çıkarır. Onun gözünden hiçbir şey kaçmaz. Eleştirdiği yapıtın tüm inceliklerini, ayrıntısını bilir çünkü. İşin kolayına kaçmış yazarı, basmakalıp söyleyişleri, başka kapılardan yemlenmiş düşünceleri, cımbızlanmış seçkin ifadeleri, okurun göz pınarlarına oynayan şairleri, geçmişin koltuk değneklerini kullanan intihalcileri, ikinci el söylemleri, hepsini... Söz dizimine yeni soluk getireni de, toplumun nabzını tutanı da, hep kendini anlatıyormuş gibi görünüp her bir yapıtında bir özge insanı gözler önüne sereni de... Çünkü o, ormana bakıp yaprakları görendir. Yeri geldiğinde eski defterleri karıştırmayı da en iyi bilen, eserdeki açık kapıları anında farkedenden, tanıdıkları karşısında terazinin ayarlarıyla oynamayan, fincancı katırını ürküteceğini bile bile söyleyeceklerini makaslamayan, bunu yaparken elden düşme malzemeler kullanmayan. Çünkü eleştirmen, dalgalarla boğuşmayı göze alabilecek kadar cesur, inandığı yolda tek yürüyecek kadar yigittir. İşte tüm bu nedenlerle her kalem sahibi, yapıtını tribünleri göz ardı etmeden iyi bir eleştirmenin nazarında tartıya çıkacağını düşünerek oluşturmalıdır.

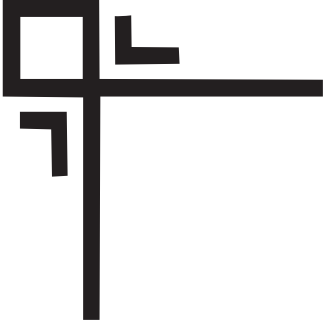
"İyi bir eleştirmenin nezdinde benim yapıtımın değeri nedir?" sorusu, akreplerle dolu, dar bir yolda yürümek gibi bir etkiye sahip olacaktır sanatçı için. Belki yapıtlarda nicel düşüş yaşanacaktır ama eserlerdeki nitelik artacak; sonuçta, edebiyatımız, sanatımız, kültürümüz ve yapıtın sahibi kazanacaktır.

Yarpuz'un şimdiye kadar çıkan yirmi dört sayısı ile belli bir duruş yakaladığını görmek yaptığımız işteki kararlılığımızı ve inancımızı artırıyor. Üçüncü yılımıza girdiğimiz bu sayımızla logodan sayfa düzenine kadar birçok değişikliğine gittik. Amacımız hem biçimsel hem de içerik olarak her zaman en iyiyi yapmak.

Birbirinden değerli şair ve yazarlarımıza Yarpuz'a eserleriyle güç kattıkları için çok teşekkür ediyoruz.

Yeni sayılarda buluşmak ümidi ile ...

Yarpuz Edebiyat Dergisi

Ercan SAĞLAM

BOMBA SÜSÜ

bomba süsü verirsek çöp dolu bir poşete
geçer not alır mıyız kıssadan hisse kapsak
keçileri kaçırmak bizi suçlu mu kılar
radara mı düşeriz ara yolda hız yapsak

yani biz de herkesin yaptığı gibi cayıp
görevdeki memura rüşvet mi vermeliyiz
yoksa bütün parayı bir kumarda harcayıp
alımızın çatından kurşun mu yemeliyiz

kaç paraya satarsak eldeki çürük malı
ne kadar kâr ederiz yüzde kaç kalır bize
burda birazcık durup çevresinden bakmalı
bir yanıt bulmalıyız değirmi, merserize

elimiz kime değse, kime kurduysak tuzak
onlar kârlı çıkıyor bu dünya telaşından
tasmasız köpekleri hiç görmeden tanısak
yeniden mi başlasak maçlara en başından

gün geçtikçe azalır aşktan aldığımız tat
bu gidişle kışımız bahara çıkmaz bizim
ne olmuş, ne olacak anlamıyoruz fakat
piyasa şartlarından ne kadar habersizim

hiç kimseyi incitmek değil benim niyetim
değil bu ilişkiden kaçmak, arazi olmak
varsa gösterin bana cezai ehliyetim
neden beni bekliyor kuyuda unutulmak

Mehmet IŞIK

İSTİKLÂL İLHAM VERİR

Korkma!

Öyle sanıldığı gibi yüreğinde kaybetme korkusu olanlara, ölümden imtina edenlere bir teselli sözü değildir.

Korkma!

Umutsuzluğun pençesinde, geleceğin kaygısına düşmüş olanlara moral olsun diye söylenmiş bir söz değildir.

Korkma!

Düşman karşısında aman dilemeye meyletmış yufka yüreklere ferahlık vermek için söylenmiş bir ilmi siyaset sözü hiç değildir.

Korkma!

Zalimden gelecek olana sessiz kalarak, bana dokunmayan bin yaşasın pespayeliğine düşerek bir ömür sürmeye isteklilere, sen sus korkma sana bir şey olmayacak temennisi değildir.

Ey buhranlar içinde kavrulan dünyanın umut gözüyle baktığı milletim.

Ey dilinde ılay-ı kelimetullah davası tespih, gönlünde iman, ufkunda kutlu acun olan yiğit kardeşlerim;

Milleti Necibe-i İslamiyenin tarihi serencamına dönüp bir bakınız. Sabır bize emredilendir. Okumak, anlamak, akletmek, çalışmak, gayret etmek, sefere niyet edip zaferi tevekkülle beklemek bizlere verilen ilahi emirlerdir.

Ecdadımız, daha İslam ile şereflendiği ilk günlerde bu davayı anlamış, hedefi kavramış, uzun soluklu bir yola çıkmıştır. Bin yıldır Alem-i İslam'ın hadimliğini ve sancaktarlığını üstlenmiştir. Bugün de dünden aldığı bu kutsal vazifeyi lâıyk-ı veçhile yerine getirmek için milletimiz, gecesini gündüzüne katarak çalışmaktadır. Ne mutlu ki, bugün dahi Milleti Necibe-i İslamiye'ye bayraktarlık yapmaktadır.

Fakat bilinmelidir ki, batıl da boş durmamaktadır. Ebu Cehil'den Romen Diyojene, Konstantinden günümüze süren büyük bir kinin hedefiyiz. Aslında biz, hakkı susturmaya azimli tüm zalimlerin dün olduğu gibi bugünde hasmıyız!

Zalime hasımlık, masuma ve mazluma kardeşlik düsturundayız.

Unutma; sen de gaflete düşer, hedefini şaşar ve zalime boyun bükersen, haksızlık karşısında dilsiz şeytan olmayı seçersen, masumların ve mazlumların ahını kim duyar!

Unutma; Millet-i Necibe-i İslamiye haksızlık karşısında kör olmaz, lâl olmaz, sağır olmaz!

Herkes bitti dediğinde, umutlar tükendiğinde, yeis yüreklere hakim olduğunda bir nida duyulur. İşte o vakit bir kalem dile gelir ve ilahi kelam olur.

Herkesin bilmediği anlamıyla, iman dolu kalplere bir tılsım gibi "Korkma" nidası yayılır.

İş başa düştüğünde vazife sorulmaz. İşte o vakit Millet-i Necibe-i İslamiye tarihine döner, özünü okur ve ayağa kalkar!

Korkma! der.

Tıpkı bir zamanlar çölün ortasında, karanlık bir mağarada, örümcek ağından bir muhafazanın ardında, mübarek dudaklardan dökülüp Sıddık'ın kulağından usulca süzülüp yüreğine inen "Korkma!" nidası gibi.

"...Korkma ya Sıddık, Allah bizimledir!"

Bu nida ilahidir!

Küffar milletlerde yok oluş öncesinde yakarışı, Millet-i Necibe-i İslamiye de ise son raddede, kendi nüvemizde saklı ilahi sırrın uyanışındaki o büyük sarsıntının doğuracağı titremeye karşı uyarıdır. Büyük uyanışın, yeniden ayağa kalkışın, âleme nizam verme azminin doğuşunun; velhasıl "Ben ölmem, bedenim toprak olsa da ruhum hürriyet kazanır" haykırışının diğer adıdır "Korkma!" nidası.

Evet, bir zaman özümüzü unuttuk. Aslımızı tanımaz olduk, gafletten ve dalaletten uyanamadık. Merhamet ettiklerimizin ihanetine gark olduk, sırtımızdan vurulduk. Yere düştük, kalkamadan yurdumuza, şehrimize, köyümüze ve dahi evlerimize girildi.

Çocuklarımıza kıyıldı, namusumuza el uzatıldı. Camilerimiz yakılıp minarelerimiz top gülleleri ile yıkıldı. Hürriyetimizin nişanesi bayrağımız uhdesinde şerefimize ve onurumuza kastedildi.

Korktuk mu?

Hayır!

Korkun bizden, evlerinizi yakarız, çocuklarınızı katlederiz denilince korktuk mu?

Hayır!

Size boyun bükme teneşe öz evlatlarımıza kıyar, evlerimizi ellerimizle ateşe veririz ve biz asla korkmayız, dedik.

İşte bugün 101 yıl önce bu kutsal beldede kazanılan büyük bir kahramanlık destanını kutluyoruz. Ama unutmayın bu destan sadece bu şehrin değildir. Çünkü bu destanın membaı, Millet-i Necibe-i İslamiyenin dünü, bugünü ve yarınıdır. Bu destanın yüzü üç yöne bakar!

Bakar geçmişe ve görür Fatihî, Alparslan'ı, Hamza'yı ve duyar; "Çöl'e inen Nur'un Sıddık'a seslenişini: "Korkma!"

Bakar içinde bulunduğu âna ve Avukat Mehmet Ali Kısakürek'in kaleminden kelama döner;

"Ey Millet-i Necibe-i İslamiye" diye başlar söze. Söyler Sütçü İmam'a, Arslan Bey'e, Millîş Nuri'ye ve daha nicelerine "Korkma!" diye. Şeyh Ali Sezai Efendi'nin dilinde hatme olur, Senem Ayşe'nin hamurlu ellerinde mavzere döner. Çuhadar Ali'nin şehadete yürüyüşünde rehber bir güvercin masumiyetinde yankılanır, Şehr-i Maraş'ta Korkma!

Sonra geleceğe bakar; yangın yeri payitahtı görür, bozkırda tezedenen ağıtlar dinler. Küsmüş Efeleri, katledilmiş çocukları, bağı yanmış anaları, yigidini toprağa vermiş körpe gelin ve kızların ahını temaşa eder. Sonra asırlar öncesinde, Nur'u Nebi'nin nefesinden dalga dalga çölleri, dağları ve ovaları aşır Maraş'ta Avukat Mehmet

Ali Kısakürek'in kaleminde demlenen, "Ey Millet-i Nécibe-i İslamiye ile başlayıp "Korkma!" ile biten bu ilahi emir yeniden kurtuluşun muştusu olur.

Akif, İslam'ın son büyük şairi! Duyar Maraş sedalarından yükselen Alem-i İslam'a Hitap Beyannamesi'nin son sözünü ve "Bismillah "der, başlar ilk söze "Korkma!".

Devam eder aldığı ilhamla

"Hakkıdır, hür yaşamış bayrağımın hürriyet;

"Hakkıdır, Hakk'a tapan milletimin İstiklal!

Maraş'tan Alem-i İslam'a hitap edilir de korkulur mu?

Korkma diyen Akif'e uyulur da hak bilinen istiklal alınmadan geri durulur mu?

Maraş'tan İstiklal meşalesi yakılır da Anadolu'da kurtuluş destanı yazılmadan geri dönülür mü?

Ey masuma ve mazluma umut, zalime korku namze-

dini elinde tutan kardeşim;

Nebi söyledi, Sıddık korkmadı!

Kısakürek söyledi Maraş korkmadı!

Akif, duydu söyledi Anadolu korkmadı.

Dün Hamzalar, Alparslanlar, Fatihler, Sütçü İmamlar, Ömer Halisler, Fethi Sekinler korkmadı!

Şimdi de sen korkma!

Dünya seni bekliyor. Bir insanlık umudunu sana bağlamış.

Mazlumlar ve masumlar yolunu gözler. Minik eller sen gel diye duaya durmuş, yaşlı gözler yolunu izler.

Hadi kalk, korkma!

Tarihinden alacağın güç sana rehberlik edecektir.

Unutma! İstiklal İlham Verir!

Ali İhsan KEKEÇ

BİZİM GÜZELLER

nerde bir çiçek dersem bir gül koklasam
köy gelir aklıma köyümün güzelleri gelir

adamı engel koyar kendisi gönül koyar
nefret girmez gönlündeki saraya
bir Anadolu çiçeği işler Türk mavisini
kınalı ellerinde o incecik oyaya

bakınca harelenir gölgeli bakışları
yusuf olur da kenan çölünde insan
onun gözlerinde düşer kuyuya

üzerinde al basmalı mor çiçekli bir fistan
onun ile toprak damlar güllük gülistan
yorulmuş da ağır ağır gün eğdiğinde
elinde kör çapayla bostandan gelir

gülüşü yürek ısıtır gamzeleri çiçek açar
sanırsın ki bir peri baharistandan gelir

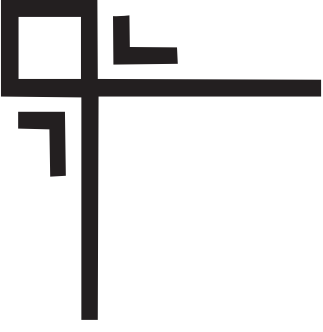
bir sıcak iklimdir seher yelidir
binboğda açan çiçek balıdır
üşüyen yürekleri ısıtan
karları eriten dilleri gelir

rüzgârlar kurutmuş sıcak kavurmuş
güneşten kelermiş değirmi yüzü
günde beş vakit toprağı öpen
evde huzur demleyen elleri gelir

bir dişi kaplandır Türkmen kızıdır
bir ana yiğittir kadından öte
koç köroğlu'nun nigâr'ı gibi
erine laf söyletmez del'leri gelir

gurbete çıkınca evin erkeği
gözleri yollara bakar erir de
duvarda asılı bir beşli mavzer
çınar gibi duran halleri gelir

iffet bir imandır vatandır onda
tesettür duvağı tülleri gelir
göz izi değmemiş yüzleri purnur
sadakat denince aklıma bir bir
köyümün güzelleri gelir

Ahmet Süreyya DURNA

SEVGİLİM

Söyle mahzun eden şey nedir seni?
Hâl hatır sorarım duymazsın beni.
Yoksa bir aykırı yel mi esiyor?
Sevgilim!

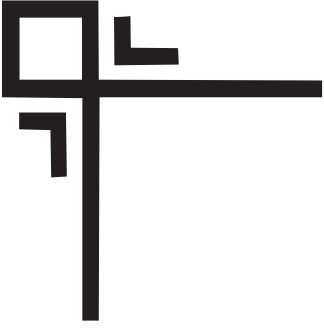
Sürekli pür dikkat içli ve derin,
Hep aynı noktaya bakan gözlerin,
Sanki keskin bıçak gibi kesiyor.
Sevgilim!

İşveyle eyvanda nağme söyleyen,
Bülbülleri bile hayran eyleyen,
O dillerin şimdi niçin susuyor?
Sevgilim!

Yazıyorum, yazdım aha şuraya!
Cevrindir ki kabuk tutmuş yaraya,
Kezzap döküp sonra ah! tuz basıyor,
Sevgilim!

Gayrı karşımıza çıkmıyor diye,
Yüzümüze taraf bakmıyor diye,
Tozlanmış aynalar sana küsüyor,
Sevgilim!

Unutma hüznünü paylaşanlar var!
Sen gül ki onlar da olsun bahtiyar,
Gör bak işte! bu meftun kan kusuyor,
Sevgilim!

Ramazan DEMİRTAŞ

ŞAH DAMARIM ATTIKÇA

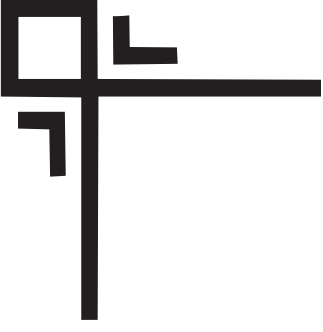
Ay durdukça göklerde ben her doğan şafakta,
Dolacağım sevginle şah damarım attıkça.
Tayfunlarda yıkılmaz çınar gibi ayakta,
Kalacağım sevginle şah damarım attıkça.

Büyümemiş tertemiz içimdeki gulamı,
Dile çıkan gönülden o en güzel kelimamı,
Hasret yüklü gurbetten saf yürekten selamı,
Salacağım sevginle şah damarım attıkça.

Başkasına yer yoktur, sen doldurdun solumu;
Yaban eller tutamaz kelepçeli kolumu.
Bağlasalar gözümü kaybetmeden yolumu
Bulacağım sevginle şah damarım attıkça.

Vuslat için yollarda yorulmam koşa koşa,
Gözlerimin niyazı cemalini temaşa,
Şu emmare nefsimi kaldırıp taştan taşa
Çalacağım sevginle şah damarım attıkça.

Cemrelerin düştüğü sofralardan banarak
Aşk şurubu kokulu kadehlerden kanarak
Çölde deli divane sıcaklarda yanarak
Olacağım sevginle şah damarım attıkça.

Mehmet OSMANOĞLU

VUSLAT EŞİĞİ

yine bir şafak söktü, gün yük/seldi üstüme
geceleri sağaltan gamzenle uyanmadım
bir inkisarla daha boyun büktü düşlerim
visâlinin rengine bugün de boyanmadım

baygın soluklarıma can umdum nefesinden
çölleşen topraklarım yağmur bekler sesinden
müjganından savrulan aşkın şeraresinden
deryalar tutuştu da, ben bir zerre yanmadım

lutfedip düş benim de bir kor gibi ruhuma
yansın hezeyanlarım süzülüp de ufkuna
şefkat bulutlarından çağlayan yağmuruna
tutuldum sırsıklam, bir damla ıslanmadım

görmedim, her geceme yüz-i mâh'ın doğdu da
farketmedim, ışığın kalbime dokundu da
iklimin âb-ı hayat ırmağını sundu da
yüklenip kirlerimi suyunda yıkanmadım

gel gitlere tutuldum, sendelendim kimi dem
baş kaldırdı, gelmedi, bazen peşimden gölgem
netameli sulara yelken açtı da gövdem
yine kırdım dümeni, incisine kanmadım

gezindim herkes gibi ben de türlü şehirde
nefes de alıyordum bakınca zevahirde
sürüklenip durdum da çamur yüklü nehirde
sen içimde oldukça, duruldum, bulanmadım

sendin karanlıklarda ay'ca ısıtan beni
esrik hülyalarımda tülce kuşatan beni
nefes nefes üfleyip düşçe yaşatan beni
her dem seni içtim de, hiçbir günâ kanmadım

mevsimler hazan oldu eylül nakışlı soldum
fırtına boran oldu toz dumanda kayboldum
âlem gülistân oldu bense mürğ-i bâğ oldum
senden gayrı bir gülün yaprağına konmadım

nicedir yollarında vuslat beklemekteyim
umudumu her şafak vakti bilememekteyim
her kırık niyazımda seni dilememekteyim
eşiğinde durmaktan serzenip usanmadım.

Ali Rıfat ARKU

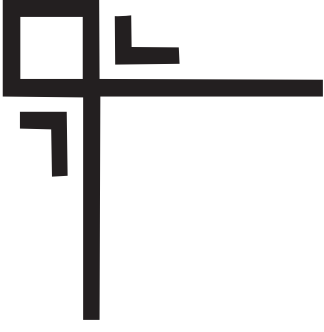
ACILAR KI YAĞMURDAN ÖNCE YEŞERİR

kapalı kapılar ardında kurulur
aklımıza kementler atan köle pazarları
hangi şehre yaklaşısam sen diye
ayağında pranga yüzünde asma kilit
gece saçlarından tutup mu yatırır
damarından kırmızı şarap akan nehirleri

uzak muştularla birlik göverir yaramız
ölüm musikisi bir kar yağışıyla başlar çaresizlik
yalnızlığa sığınan kırların diline çöker sessizlik
son düzlüğe varınca kopar kıyamet
el altından dağıtır isyankar bir ıslığı
her mevsimin ırgatı yabani bir rüzgâr

aşk diye ölmüş olmalı şu ağaç
kuru dallarında zemheri kuşları
bir cesedi gagalıyor gün boyu
gölgesinde yutkunmaktan
boğazı parçalanmış toprak
aklımda demli çay sımsıcak
tenimde yürüyen ısırgan otları
kulağımda kıpırtıya aç bekliyor
gözlerimde zehirli eşkıya uykuları

suya salınmış izleri takip ediyor
gövdemin çaresizliğine darağacı kuran zaman
payımıza hasret düşüyor
damıtılmış mavi yalnızlıktan
ellerine değince ellerim
uyanırım taze baharlar koynunda
ayağa kalkar ürkmeden
kanlı bir hançerden sürgün insanlık

Haşim KALENDER

KALENDER II

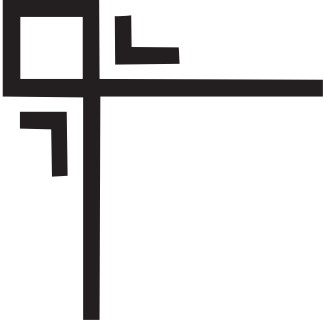
Ecel şerbetini günü gelince
Sunacaklar, içeceksin Kalender!
Ölmeden öl, dönüş yoktur ölünce
Hataysa, vaz geçeceksin Kalender!

Topal aksak yol alırsın bilerek
Seven, sevilen ol kini silerek
Yürekleri bir birine ilerek
Köşke kapı açacaksın Kalender!

Engelleri anlamazsın koşarken
Gençlik gider boş dağları aşarken
Çağırana teslim olup yaşarken
Öz vatana göçeceksin Kalender!

Şeytan nefis aklın ile yarışır
Hakka uyan emeline ulaşır
Akla kara karışır mı karışır
Aklın ile seçeceksin Kalender!

Gelir(i)ken eylemiştik ahu zar,
Son doğuşa ana karnıdır mezar.
Ahiretin tarlasında hasat var,
Ne ektin ki biçeceksin Kalender!

Aslan AVŞARBEY

ÇOK OLDU

Bakma böyle sustuğuma bu ara,
Olanları fark edeli çok oldu.
Yüreğinden atıp beni kenara,
Acılara gark edeli çok oldu.

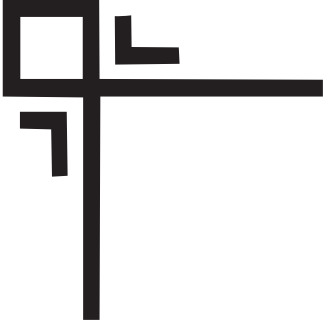
Doğru değil, deme bana boşuna
Kusur buldun geldiğince işine,
Düşüp gittin bilmem neyin peşine,
Sen yolundan çark edeli çok oldu.

Vurma vakti gelsin diye avını
Bekliyorken demir almış tavını,
Aşk otağı olan gönül evini;
El aleme sirk edeli çok oldu.

Nergislere benzetirdim kokunu,
Ayrık otu sarmış meğer kökünü,
Ateş atıp yaktın bütün ekini
Ve tarlanı herk edeli çok oldu.

Bırak artık bırak beni elleme,
Kıymeti yok selam, kelam yollama.
Sen kendini o eski sen belleme,
Özün seni terk edeli çok oldu.

Yıktın, harap ettin gönül şehrini,
Bundan gayrı eller çeksın kahrını.
Mülki küsüp sensizliğin zehrini,
Damarına zerk edeli çok oldu.

Yaren KAYIP

LÂL SESLERİ

dut ağacı dibinde ağlayan çocuktum
bilmezdim arka cepteki çakı mı
nenemden öğrendiğim Allah mı
içindeki korkuları bastıran bir
sarı sıcak vurur tepeden
önüm sıra kaçışır kertenkeleler
âdem dedenin anlatığı mesel o
niye ki insin kurt yazının yüzüne
kibriti ben çakmadım ki fireze
Allah taş etmesin ki sızladı içim
çıtırdayıp duran çekirgelere

ellerimi yudum pörekte
yüzüme bir iki su çaldım
merhamet geçirdim kalbimden
ölüm soğuk hayat sağır ben ahraz
içimde bir avuç hozan bahçe

kara bir korku dolanıyor ayaklarıma
saçlarımda keskin iğde kokuları
sular fazla uzağa gitmiş olamaz
içimde bulanık bir ark
türkü basmışım tüm köpenlere

ritimsiz bir yaz bozuk intraket
çek canımdan morardı avuçlarım
kalbim hızlı nabzım yavaş
güneşe damar yolu açalım

bir ağaç duldasında
rüyaya dalmışım
aşktan üryan
azığım yavan dalım ince
kalın bir çul gibi ört geceyi

Gülçin Yağmur AKBULUT

AYNADAKİ GERÇEK

Yokluğun mu acısıydı kalbimdeki delik deşik sızı yoksa varlığın tedirginliği miydi? Buğusu kaldırımlara çökmüş sokaklarda geçmişin gölgesinde yürümek. Belki de üstüne basarak ezdiğim sessizlik, aslında geçmişim değil geleceğim.

Yıllardır uzağımda bir eylül büyüyordu. Duymadığım, görmediğim, bilmediğim bir kımıldı... Ve senelerdir dokunduğum deniz, üzerimden usulca dalgalarını çekiyordu. Benliğim iliklerime kadar boşalıyor, esmer bir gecenin karanlığında kayboluyorum.

Bu sabaha kadar annem ve babamın bana çiçeklerle bezediği hayatın içinde sevgi ve huzur içinde boy atıyordum. Öğretmen anne babanın tek çocuğuydum. Allah'ın bana bahsettiği en büyük nimet, şefkat dolu bir aile ortamında büyüyor olmamdı. Göz bebekleri, inci tanele-riydim.

Gerçekler bir şişe ağının içinde boğuluyordu. On beş yaşına kadar beni pamukların içinde büyüten ailemden, haritaların çizmediği kadar uzaklaşmak istiyordum. Annem, annem değildi. Babam ise babam değil... Avuçlarıma bakakaldı gözlerim. Yaralı ve bomboştu.

O sabahı hiç yaşamamış olmayı ne çok isterdim.

Babamın çalışma odasında önemli evraklarını sakladığı bir kasası vardı. Kasaher zaman kitliydi. Okuldaki futbol seçmeleri için veli onaylı evrakı babama imzalatmak için odasına gittim. Babam odada yoktu. Gözlerim kasaya ilişti. Kasanın kapağı sonuna kadar açıktı. Sonradan imzalatmak düşüncesiyle evrakı masanın üzerine bıraktım. Masanın üzerinde benim adıma düzenlenmiş resmi belgeler vardı.

İçimde karşı konulmaz bir merak uyanmıştı. Resmi belgeleri karıştırmaya başladım. Evraklardaki birkaç yazı beni sarstı. Gerçekle yüzleşmeye cesaretim yoktu. Şaşkındım, sersemlemiştim. Beynimin içinde çalan çanları susturamıyordum. Kendimi odadan dışarı attım. Aynanın karşısına geçtim, yüzümü inceledim. Kendimde anneme ve babama benzeyen hiçbir şekilsel özellik bulamadım. Ben ince yüzlüydüm, burnumda belli belirsiz bir kemer vardı. Saçlarım gür ve kalındı, simsiyahtı. Evden çıktım. Benim ailem olmayan birinin evinde nasıl durabilirdim. Kıvrıldığım kaldırımın kenarında küçük bir taş parçasıyla kaderimi değiştirmek istiyordum.

Gerçek ailem neredeydi? Nasıl oluyor da benden vazgeçmişlerdi? Yoksa bir kaza sonucu yaşamlarını mı yitirmişlerdi? Ya gayri meşru bir çocuksam... Bu utançla yaşamaya nasıl devam edebildim? Sırtıma yüklediğim dağın ağırlığıyla yalpalayarak sokaklarda yürüyordum. Beynimin içi kanlı bir meydan muharebesine dönmüştü.

Suçladığım sadece beni bırakıp giden ailem değil, bana sahiplenip yetiştiren ebeveynlerimdi. Nasıl olurda beni gerçeklerden soyutlayıp koca bir yalanın içinde doğrularla büyütmişlerdi. Buna kimsenin hakkı yoktu.

Sisli bir gölge oyunundan ibaretti bütün hayatım. Silik ve bulanık.

Vakit gece yarısını geçiyordu. Çoktan polise haber vermişlerdir. Eminim her yerde beni arıyorlardır. Annem gözlerine inen yağmur sularıyla aklını atmak üzeredir. Nerelere gitmeliyim? Beni terk edip giderek acımı vaveylaya dönüştüren gerçek ailemin yanına mı? Yoksa sahici olmayan renkli balonların içinde kurulu devşirme bir masalın başkahramanlarının sırça sarayına mı?

Geceyi çocuk parkındaki kırık bir bankın üzerinde geçirdim.

Cebimi yokladım. Birkaç günü simit-ekmekle geçirecek kadar param vardı. Yakın mesafede bulunan bir pastanede çay ve simitle karnımı doyurdum. Boynumdan bacaklarıma kadar her yerim tutulmuştu. Alışmamıştım tahta parçası üzerinde uyumaya. Ne yaptığını bilmez bir halde aylak aylak dolaşmaya başladım. Arkamdaki bir sesin adımı çağırdığını duyar gibi oldum. İstanbul'daki tek Yiğit ben miyim, diye önceleri umursamadım. Ses gittikçe yaklaşıyordu. Omzuma dokunan elin varlığıyla irkilir gibi oldum. Karşı komşumuzun oğlu Arda'ydı. Arda'yla aynı okulda okuyorduk. O benden bir üst sınıftaydı. En iyi arkadaşlarımdan biriydi.

Telaşlı ve hüzünlü bir tavrı vardı. Akşamdan beri ailemin beni aradığını, perişan bir vaziyette olduklarını söyledi. Bana bir şey söyleyeceğini hissettim fakat çok üzülmemem için söz vermemi istedi. Annem sabaha doğru kalp krizi geçirmiş, hastanenin yoğun bakımında yatıyormuş, yokluğumda perişan olmuş ve öylece yere yığılmış.

Gizli bir güç elimden tutup okyanusun ortasına fırlatıvermişti beni. Nankörlüğün ayazıyla iliklerime kadar titriyordum. Evet, bana yaraşan tek kelime buydu: Nankör. Tenimde kar beyazı yangınlar alevleniyordu. Anneme bir şey olursa kendimi nasıl affederdim? Hastaneye koştum, anneme koştum. Bir an önce oraya varmalı ve ondan af dilemeliydim.

Yoğun bakımın kapısına vardığımda babamı yıkılmış bir vaziyette camdan annemi izlerken buldum. Hıçkırarak boynuma sarılan babam gözyaşlarını tutamıyordu. Bir mucize oldu, sanki sihirli bir el değdi yoğun bakım odasına. Ağrı kesicilerin ve narkozun etkisiyle saatlerdir ayılmayan annem yorgun gözleriyle camekânın ardından bana baktı. Camın arkasından anneme doğru uzattım ellerimi. Çarptığım kayalıklardan aldığım yaraları sarmak için tek sığınağım ailemdi. Hani cevabı çok net olan, klasik filmlerimizin klişe bir sorusu vardır ya! Seni dünyaya getiren, sonra da sokağa atan mıdır gerçek ailen, yoksa ona sahiplenip her derdinle dertlenip başına basan mıdır? Onlar benim hayattaki tek annem ve babamdı.

Mehmet GÖREN

ÜVEY ANNE

Gönüllerde hazin bir rüzgâr esti. Her yüzde matem havası, her gözde acının izleri vardı. Mahallenin ufkunda koyu bir keder bulutu çöreklenip kaldı. Ayşe, annesinin ölüm haberini duyduktan sonra gözlerinden boşalan yaşlar azgın ırmağın sularına meydan okuyordu. O biçare güzel, renksiz dudakları da titriyordu. Bacakları vücuduna kurşun kütle gibi ağır gelmeye başlamıştı. Kalbi çok şiddetli çarpıyor, başı dönüyordu. Göğsü şimdiye kadar duymadığı acıyla dolup, taşıyordu.

Annesinin buz kesmiş cansız bedenini görünce salonun beton zemini üzerine acı bir çığlık atarak yığılıp kaldı. Orada bulunanların feryatları ayyuka çıktı. Hangi yürek dayanırdı ki bu elem verici sahneye. Hayal olmasını istiyordu bütün bu olup bitenlerin. Annesi ölmemiş, yanı başında oturmuş saçlarını tarıyor, küçük kardeşinin sütünü içiriyor ama o her defa yüreğini kökünden söküp atacak iç çekişlerle son bulan bu olmayacak düştür mutsuz uyanıyordu. Uydurma bir tesellinin kanatları altında uyutmuş olduğu feryat koparacak acılarını daha derinden duyacağı günlerin muhasebesini yapıyordu sanki.

Kolu kanadı kırılmış, gözyaşlarını içine akıtmış, bulanık düşünceleri iyice bulanıklaşmıştı. Hüzünlü dudaklarından bir mırıltı kopup geldi. "Anne! Anne!" dedikçe alt dudaklarını koparırcasına ısıırıyordu.

Karşı karşıya kalmış olduğu bu acı dolu sahnenin benliğinde korkunç yaralara yol açtığını ancak bu tür bir acıyı çekmiş olanlar bilebilirdi.

Küçük bir güneş ışını üzerine vurdu, kara bulutların arasından. Güneş ışınları çoğaldı, şimdi yumuşak, incecik ipekten bir ışık her yanını okşamaktaydı ama annesinin okşamasından başka her şey dünyanın en sert cismi idi onun için. Hayatı boyunca anne şefkatinden mahrum yaşayacak olmasının büyük ıstırabına dalalet eden birer damla yaş yanaklarından süzülerek akarken, hayatın yükünü omuzlarında hissetmeye çoktan başlamıştı.

Dertlerle dolu bu dünyada üzüntüsüz yaşamak mümkün müydü? Acıların en sarsıcısından biri olan anne yokluğunun yıkımını bütün benliğiyle hissetmişti. Bu yıkımın şimdiye dek ne çizeni çıkmıştır ne de ozanı? Bu yıkımın doğurduğu acıların niteliği ne sözle anlatılmaya gelir ne de renkle belirtilmeye. Feri çekilen dizler, sıkıntı terleri buhar buhar dökülüyordu suratından şu soğuk kış günlerinde... Bulgur bulgurdu alındaki deriden sökülen ıstırap tomurcukları... Tıpkı sonbahar rüzgârlarıyla titreşen, dalında kalmak isteyen yapraklar kadar çaresizdi.

Aradan bir yıl geçtikten sonra babası evlendi.

Babası işe gittiği için Ayşe'nin çoğu günü üvey annesiyle birlikte geçiyordu. Üvey anne ilk günler iyi davranıyordu ama sonraları iki kardeşe yapmadığı kötülük kalmadı.

-Dediklerimi yapmazsan eğer okula gittiğinde kardeşine neler yapacağımı bir düşün.

-Kardeşimi rahat bırak! dedi üvey annesine Ayşe ça-

resizce...

-Babana da bahsetmek yok. Şimdi git bulaşıkları yıka, yerleri sil.

-Ama derslerim! Yazılım var yarına.

-Çok konuşma! dedi üvey anne ve Ayşe'nin saçlarını avuçlayıp yere yatırdı, çekmeye başladı acımasızca. Ayşe feryat, figan ettikçe saçlarını daha hızlı çekiyordu.

Ayşe "Yeteeeeer!" dedikçe üvey anne coşuyordu. "Yetmez!" diye bağırıyordu.

Ayşe'nin saçlarının deriye bitişik kısmı kıpkırmızı olmuştu.

-Daha bu başlangıç, dedi üvey annesi.

Ayşe'nin gözlerinden yaş yerine kan akıyordu. İçinden, "Anne, anne, anneciğim." diye dışa çıkmayan sözcüklerin haykırışı, feryadı yüzüne yansıyor. İçindeki hüznün birikmiş, üzerine çıksa Kafdağı'nı aşardı. Üvey annenin şu küçük bedenlere yaptıklarından dolayı yüreği hiç mi sızlamıyordu? Zalimlerin yüreği var mıydı ki?

Soğuktu, karanlıktı; güneş ısıtmıyor, ay ısıtmıyordu. Kanının rahat dolaşmasını sağlayacak bir sıcaklıktan da mahrumdu. İçinde bulunduğu durum, ne uyandığında hayra yorabileceği bir rüyaya ne de bir uçurtma kadar renkli sandığı hayallere benziyordu; yaşadıkları gerçeğin ta kendisiydi.

Aksilikler birbiri ardı sıra gelmeye başladı. Ayşe'nin babası inşaattan düşüp felç oldu. Üvey annesi evlerini sattı ve bir gece konu komşuya haber vermeden Ayşe ve Hasan'ı da alıp gitti.

* * *

Akşam, karların içerisinde topladığı ıslak tahta parçalarıyla zar-zor yaktığı sobası ferini kaybetmiş, odası soğuğa teslim olmaya başlamıştı. Ayşe, kardeşi Hasan'ın üzerine kendi yorganını da örtmüştü. Dişlerinin birbiri-ne değişimin tık-tık sesi çıplak duvarlarda yankılanıyordu. Göz kapakları kapandığında, karın pencereye hızla vuruşuyla uyanıyordu. Uyanmamış olsalar donacaklardı belki... Vücudunu bir titreme kapladı, o küçük kalbi hızlı hızlı gümbürtüyle göğsünü dövmeye başladı, soluk alıp vermesinde bile bir tuhafılık vardı sanki... Açtı ellerini semaya doğru, bildiği bütün duaları okudu.

Sabah küçük bedeni soğuktan ve korkudan titrerken üvey annesi geldi. Ayşe'nin saçlarından tuttuğu gibi sürükleyerek babasının yanına kadar götürdü. Üvey anne Ayşe'nin acıdan bağırmasına aldırmaz bile etmiyordu. Saçlarını yolup tekmeyle vururken pis pis de sırtıyordu. Hüseyin Efendi çaresizdi. İçi kan ağlıyordu. Biricik kızına vurulan tekmeler yüreğine balyoz gibi iniyordu. Ağlamaktan gözlerinin içi kızarmış, altları şişmişti. Biricik oğlu Hasan'ı kendisine göstermiyordu bile. Ancak Ayşe ile baş başa kaldıklarında Hasan'ın nasıl olduğunu öğrenbiliyordu.

Annesi Ayşe'nin omzundan aşağı sarkan yumuşacık saçlarını okşar, tıraşın dişlerine bile incitmezdi. Üzerine ne kadar titrerdi. Elini sıcaktan soğuğa vurdurmazdı.

Oysa şimdi üvey anne Ayşe'nin saçlarını kökünden çıkarıncasına çekiyor, bütün işleri de yaptırıyordu.

Yağmur atıştırmaya başladı. Şehrin dışında ıssız sayılabilecek bir yerde bir küçük kızın ne işi vardı? Üvey anesi Ayşe'yi buraya odun kırıntıları, dal parçaları ve çalı çırpı toplamaya göndermişti. Acımasız, merhametsiz ve Allah korkusu olmayan birinden başka ne beklenebilirdi ki? Ayşe'nin karşısına kötü niyetli biri/birilerinin çıkması ya da başına bir şey gelmesi üvey annenin umurunda mıydı sanki?

Pakize Hanım, Hasan yanında olduğu müddetçe Ayşe'ye her şeyi yaptıracağını biliyordu. Onun için Ayşe'yi her türlü işe gönderiyordu. Bazen "geberse de dönmese" diyordu ama "Yoo, sağ salim gelsin! Yoksa bütün bu işler bana kalır." diye geçiriyordu aklından sinsice...

Yağmur olanca hızıyla yağmaya başlayınca Ayşe elle-ri koynunda şemsiye şeklinde bir kayanın altına sığındı. Kayanın az ilerisindeki berrak akan dere- den adeta kıp kırmızı çamur akmaya başladı. Şimdiye evde olması gerekiyordu. Yamalı gocuğunun delik şapkasını kafasına geçirdi. Şapkasının deliğinden ve yamalı yerlerden yağmur tenini ıslatmıştı bile. Buna aldırış etmedi. Çünkü geç kalırsa eğer üvey annesinin Hasan'a yapmayacağı işkence kalmazdı. Hemen toplamış olduğu dal parçalarını sırtlayarak derenin geçit taşlarını tek tek atlamaya başladı. Tam karşıya geçeceği sırada kaygan taştan ayağı kayarak dengesini kaybetti ve çamur akan dereye düştü sırtüstü. Çabuk doğruldu. Üzeri başı çamur olmuş, ıslanmıştı. Bir kuş gibi titriyordu.

Zor zar eve geldi. Güçlkle topladığı ve sağanak yağmur altında bin bir zorlukla getirdiği dal parçaları için bir "aferin" beklerken, tam aksine yine hakaret, yine dayak! Beklemiyordu böyle bir incelik ama aklından geçmişti bir kere.

Üvey anne evden başka bir yere giderken bütün kapıları kilitliyordu. O gün anahtarı kapının üzerinde unutmuştu. Ayşe, üvey annesinin sokağı dönmelerini bekledi. Kardeşini alıp babasının bulunduğu eve vardı. Kapı kapalıydı. Pencereden babasına bakmak istedi ama perde çekiliydi. Üvey anne anahtarı unuttuğunun farkına varmadan gitmeliydiler.

Kendine yapılan işkencelere katlanıyordu ama Hasan'a yapılanlara dayanamıyordu. Onun için Hasan'ı bu cadının elinden kurtarmalıydı.

Pakize Hanım marketten alışverişini tamamlamıştı. Para vermek için çantasını açtı. Çocukların kaldığı kulübenin anahtarının olmadığını fark etti. Kalbi inip inip kalktı. Hemen çocukların kaldığı harabe kulübeye doğru koştu. Vardığında kapının açık olduğunu gördü. İçeri girdi. Kimse yoktu. Hemen oturduğu eve yöneldi. Kapıyı açtı. Hüseyin Efendi'nin yanına varıp:

-Çocuklar, çocuklar! Kaçmışlar!

Hüseyin Bey'in kalbine sanki bir ok saplandı. Kelimeleri yutkundu.

-Çocuklarımı bul! Yavrularım! Hep senin yüzünden... Ailemizin tepesine kara bulut gibi çöktün. Yeter artık, düş yakamızdan.

-Düşeceğim. Sana bakacağımı mı sandın? İnsanın mi-desini bulandırırıyorsun. Huzur evine bırakırım seni de. Ama onları bulup günlerini göstermeden içim rahat etmez.

-Hayır! Çocuklarıma bir kötülük yaparsan bunu yanı-na koymam.

-Bir de beni tehdit etmek ha! Bu sakat halinle ne yapabilirsin? Huzur evi rahat olur, sokağa atayım da gör

gününü.

Hüseyin Efendi ilk kez sakat olduğuna üzülmüştü. Çaresizliğin acısı yüreğini sızlattı.

-Allah'ım, çocuklarım sana emanet.

Pakize Hanım sokak sokak aramaya başlamıştı Ayşe ve Hasan'ı.

-Size tatmadığınız acıları tattıracağım. Bırakıp kaçmak ha! diye söyleniyordu.

Burnundan soluyordu. Onu tanıyanlar bu halinden korkup, yanından uzaklaşıyorlardı.

Hava kararmaya başlamıştı. Ayşe ve Hasan üşümeye başlamışlardı. Kalacak bir yer bulmalıydılar. Tam köşeyi dönünce yan komşuları Fatma Hanım'la karşılaştılar. Çok iyi bir kadındı. Nur yüzlüydü.

-Bu saatte ne işiniz var burada?

-Evden kaçtık Fatma Teyze. Babamı bırakıp kaçmamalıydık ama üvey annemizin yaptıklarına dayanacak gücümüz kalmamıştı.

-Kaçmakla iyi mi ettiniz, kötü mü bilmiyorum ama bildiğim tek şey var, o da geri dönerseniz size daha çok işkence edeceği. Az ileride bir akrabam var. Geceyi orada geçirirsiniz.

Fatma Hanım, Ayşe'yi ve Hasan'ı akrabalarına teslim etti. İçeride soba gürül gürül yanıyordu. Üzerinde çorba pişiyordu. Mis gibi de kokuyordu. Çoktan beri sıcak yemek yememişlerdi. Biraz sonra sofraya kuruldu. Çeşit çeşit yemekler dizildi. Hasan yemeklere saldırdı adeta. Abur cubur yemeye başladı. Karınlarını tıka basa doyurdular. Kendileri için hazırlanmış yumuşacık yatakta uyuyacaklardı. Bu yaşadıkları rüya mı, gerçek mi diye kendilerini çimdikliyorlardı. Üzerlerindeki eski ve kirli elbiseleri çıkarıp, tenlerini okşayan pijamalar giydiler.

Birkaç gün burada kaldılar. Hasan'ı doktora götürüp ilaçlarını aldılar.

Fatma Hanım'ın birkaç günden beri çarşıya çıkması Pakize Hanım'ın dikkatini çekmişti. Takip etmeye karar vermişti. Fatma Hanım akrabalarının kapısını vurdu. İçeri girdi. Girer girmez kapı yeniden vuruldu. Pencere tülünün arasından dışarı baktıklarında Pakize Hanım'ı gördüler.

-Beni takip etmiş, cadaloz! Çocuklar hemen hazırlanın.

Kapı olanca hızıyla dövülüyordu. Hasan ve Ayşe arka odanın penceresinden aşağıya sarktılar.

-Memleketinize gidin. Bu kadın size bu şehirde rahat yüzü göstermez. Allah yardımcınız olsun.

-Yaptıklarınıza teşekkür ederiz.

Fatma Hanım, Ayşe ve Hasan'ın arkasından köşeyi dönene kadar baktı. Ayşe tam köşeyi döneceği sırada arkasına döndü, Fatma Hanım'a el salladı. O da karşılık verdi ve pencereyi kapattı.

-Kapıyı açalım mı?

-Etrafta çocuklarla ilgili bir şey bırakmayın.

Dışarıdan Pakize Hanım'ın sesi duyuldu.

-Çocukları saklamayın. Sizi polise şikâyet edeceğim.

Kapı açıldı.

-Çocuk kaçırmak suç! Nerede onlar?

-Ne çocuğu?

-Ayşe ve Hasan buradalar.

-Evden mi kaçtılar?

-Numara yapma! Kokularını alıyorum.

Evin içini aramaya başladı.

-Burada olsalar evi aratır mıydık?

Pakize Hanım, Fatma Hanım'a dönerek:

-Benden bir şeyler saklıyorsan seni pişman ederim.

Hasan'ın eski ayakkabısı evde kalmıştı. Evin hanımı fark etti. Yere eğilip, alarak bluzunun altına sakladı. Pakize Hanım fark etmemişti. Çekip gitti.

Ayşe terminale gitmiyordu. Orada üvey annesinin tanıdığı bir adam vardı. Şehrin dışına çıkıp, başka bir yerde otobüse bineceklerdi. Biraz ilerledikten sonra iki otobüse el kaldırdılar ama durmadılar. Ara sıra arkalarına bakıyorlardı. En son baktıklarında gelen araba Ayşe'nin dikkatini çekti. Bu üvey annesinin terminaldeki adamınındı. Yol kenarından hızla tepenin ardına doğru koşmaya başladılar.

-Kesin el kaldırdığımız otobüs şoförlerinden biri haber vermiştir.

Ayşe'nin tahmini doğrudur.

-Şoförün tarif ettiği yer burası.

-Kimsecikler yok ortada.

-Onları bulacağım. Bulduğumda da lime lime doğrayacağım.

Pakize Hanım ve adamı arabadan inip etrafa bakındılar.

Ayşe ve Hasan, inişli çıkışlı dağ yolunda ilerliyorlardı. İzlerini kaybettirmişlerdi. Şehirden epey uzaklaşmışlardı.

-Çok yorulduğum abla!

-Şu tepeyi aşalım da, ondan sonra dinleniriz.

Dar, taşlı yolu geçtiler.

Ayşe de çok yorulmuştu ama bunu Hasan'a belli etmemeye çalışıyordu. Dizlerini büke büke tepeye çıktılar. Tepeye çıkar çıkmaz önlerine bir ırmak çıktı. Dağın eteklerine doğru kıvrılarak akıyordu. Yorgunluktan bitkin bir vaziyette kendilerini karların üzerine bıraktılar. Derin derin nefes aldılar.

Üvey annesi ve adamının peşlerinde olup olmadıklarından emin olmak için arkalarına dönüp bakmayı ihmal etmiyorlardı. İlerde bir karartı gördüler. Yere yattılar. Uzunca o yöne doğru baktılar. Yerde sürünerek büyükçe bir kayanın arkasına saklandılar. Bu kaya parçalarının tepeleri birbirine yaslanmış şekildeydi ve oldukça yüksekti. İki kayanın arasından gözlerini karartıya doğru diktiler. Karartının ne olduğunu bulundukları yerden seçemiyorlardı. Onun için birbirine bitişik bu kaya parçalarının üzerine çıkmaya karar verdiler. Aynı zamanda saklanılacak ve korunacak bir yerdi. Ayşe yere doğru eğildi. Hasan, Ayşe'nin omzuna basarak kayanın üzerine çıktı. Ayşe de yukarı çıkınca hemen karartı yönüne baktı. Bu karartı üvey annesi ve adamıydı. Korktu. Korktuğunu Hasan'a belli etmedi.

Kayanın üzerinde bir kaç kişinin rahatlıkla yatarak gizleneceği büyük bir oyuk vardı. Saklanmak için mükemmel bir yerdi. Arasalar böyle yer bulamazlardı.

Gün iyice akşama dönmüştü; bulundukları yerden hem vadiyi çevreleyen kayalıkları hem de vadiyi bir uçtan bir uca kateden nehri rahatlıkla görebiliyorlardı. Nehir biraz aşağıda bembeyaz köpükler halinde dökülüyordu. Pakize Hanım ve adamı nehir boyunu takip ediyordu. Ayşe onları rahatlıkla görebiliyordu. Az ileride ırmağın karşı tarafındaki ahşap kulübeye köprüden geçerek girdiler. Ayşe içinden, "İçerde olduğumuzu sandılar galiba!" dedi. Hasan uzanmış, dinleniyordu. Gözleri bir kapanıp bir açılıyordu. Kendini fazla tutamadı, derin bir uykuya daldı. Ayşe üzerini Fatma Hanım'ın verdiği battaniye ile örttü. Kendisi de üvey annesi ve adamının hareketlerini takip ediyordu. Biraz sonra kulübeden çıktılar. Ayşe irkilirdi. "Olamaz! Bu tarafa geliyorlar. Bizi gördüler mi acaba?"

Korkuya kapıldı. Kaçacakları bir yer de yoktu. Kapana sıkışmışlardı. Başını uzatıp o tarafa kısaca bir göz attıktan sonra yeniden içeri çekti. "Kesin bizim burada olduğumuzu gördüler. Eyvah! Ne yapacağız." dedi.

-Elimizden kaçırdık. Yer yarılıp içine girmediler ya!

-Her tarafı aradık. Yoklar. Hava kararıyor gidelim artık.

-Onları bulmadan gitmem.

-İnat etme.

-Peki, dediğin gibi olsun. Onları eninde sonunda bulacağım. Eve gidip babalarından hırsımı çıkaracağım.

Ayşe gevşedi, bir rahatlık çöktü bütün benliğine. Gidiyorlardı. Kendilerini aramaktan vazgeçmişlerdi. Üvey annesini ve adamını gözden kaybolana kadar yorgun gözlerle izledi. Derin bir 'Ohhh!' çekti. Kayanın oyduğuna sırtüstü uzandı. Yavaş yavaş kaybolmaya yüz tutmuş güneş ışınlarının yeryüzündeki etkisinin azalmasını izliyordu.

Kayadan inip, köpük köpük akan ırmağın yanına vardılar. Az ileride, ırmağın üç kaya parçasının arasından kollara ayrıldığı yerin karşı tarafında gördükleri kulübeye doğru koşmaya başladılar. Sular öyle bir gürleyerek akıyordu ki, adeta bütün iç organlarının sarsıldığını hissediyorlardı. Küçük bir çağlayanın bulunduğu taraf, sıçrayan su zerreciklerinin oluşturduğu hafif bir sis tabakasıyla kaplıydı.

Kulübeye varmak için tahta köprü'nün üzerine çıktılar. İrmağın sularının kabardığı anlarda sıçrayan köpüklü sular üzerlerini ıslatmıştı. Bu kaban köpüklü sular aynı zamanda ırmağın kenarındaki kayaları kayganlaştırmıştı. Birden tahta köprü sallandı. Hasan elleriyle gözlerini kapadı. Ayşe, Hasan'ı tutarak "korkma" dedi ve karşıya geçtiler.

Hasan hapaşmaya başlamıştı bile. Bünyesi zayıf olduğundan azıcık bir üşütmede bronşit oluyordu. İyi bakılmazsa zatürreye de çevirebilirdi. Ayşe, Hasan'ın elinden tuttu, kulübeye doğru koştu. Kulübenin kilidi kırılmıştı. Mutlaka üvey annesi ve adamı kırmıştı. İçeriye çekinerek girdiler. Ayşe, hazır halde buldukları şömineyi çakmak ile yaktı. Birkaç dakika içinde içeriye ısındı. Ayşe kapının ardına kalın bir tahta bıraktı. Hava iyice kararmaya başlamıştı. Korkuyorlardı. Sahibi kimdi acaba? Dağ başında savunmasız ne yapacaklardı? Hasan uykuya dalmıştı.

Pencerenin oyuğundan tek gözüyle de dışarıyı gözlemeye koyuldu. Gün iyice ağarmıştı.

Uyku yağıyordu gözlerinden ama nasıl uyuyacaktı. Hava karardıkça korkusu artmaya başladı. Birden kapının itildiğini fark etti. Yüreği ağzına geldi. Eline bir odun parçası aldı. Kapının arkasına geçti. Kapı zorlanmaya başlamıştı. Kapının arkasındaki tahta fazla dayanmadı. İçeriye bir adam girdi. Ayşe korkudan titriyordu.

Adam:

-Korkma, kızım. Bu dağ başında ne işiniz var?

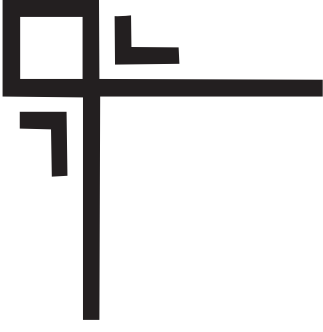
Ayşe olup bitenleri anlattı.

Yaşlı nur yüzlü bu adam Hasan ve Ayşe'yi evlatlık edindi. Yaşlı adamın iki çocuğu ve eşi trafik kazasında ölmüş! O günden beri bu kulübede yaşıyormuş! Hasan ve Ayşe'yi kendi çocukları gibi kabullenip yetiştirdi.

Yaşlı adam Hüseyin Efendi'yi de Pakize Hanım'ın elinden kurtardı.

Aradan yıllar geçti.

Bir gün Ayşe eşi ile birlikte çarşıda alışveriş yaparken dilenci bir kadın yanlarına geldi. Ayşe gözlerine inanamadı. Bu dilenci, üvey annesiydi.

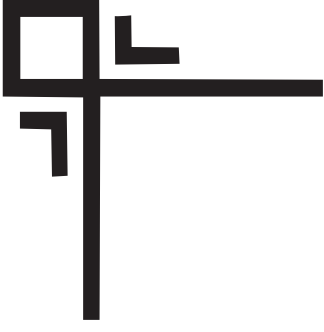

Yavuz DİNÇ

UZAK VE YAKIN

gökyüzünün maviliği gibi
yaşarken mazinin gölgesinde
yakın ve uzak olmak hakikat aynasına
yol alırken atının iklimine doğru
yakın ve uzak olmak ab-ı hayata
ara hayatın zıtlıklarında yakınlığı ve uzaklığı
o'na yakın sana uzak olan zaman ve mekan
içindeki korkulardır seni yakına uzak yapan
vardır her uzaklıkta kavuşma ümidi
vardır her yakınlıkta kaybetme korkusu
sana çok uzaktır yakın
uzatsan ellerini dokunamayacak kadar
sana şah damarından daha yakın
uzaklık bana has o'na her uzak yakın

bak gözlerinin içindeki yakarışa
gözler bekler uzakların yakınlaşmasını
düşerken gözlerinden çiğ taneleri
yüzünde yaşamın hazan yelleri eser
ruhunun derin vadilerindeki yamaçlarında
gözlerinde yazın son kalıntıları
kırış kırış titrek elleri
sevgi kokan o titrek sesinde merhamet
yakınlığı duymak, hissetmek için
konuşur haliyet-i ruhu
geldin mi ey dost
uzağı yakın etmek için

Filiz Kalkışım ÇOLAK

KARANLIĞIN ARDINDA

çıplak ayakları değişiyor geceden yüreğime
soğuk kesen hasretinin
mimozalara sinmiş şehrin ikrarında har
yanar karanlığın uç vermeyen renginde yalnızlık
gizli gizli konuşuyor menekşeler
tahta bavulundan yere saçılan ihanetini
yağmur yağıyordu aylardan mayıstı
sen derin uykuların döşegindeydin
sokak lambaları meramından kararsızdı
ışık vermiyordu kalleşliğine topuklarının

kaldırım taşları sökülüyordu ciğerinden
duvarlarımda sızlayan izleri gidişinin

-ay tutuk günahının hicabında üşüyor bak
gölgede hâlâ titriyor güneş
ıslak gözlerinde denizlerin sabahlar

serçelerin senfonisi suskun gülün kanayan dudağında
göğün bakıra dargın sinesinde sancı
güvercinlerin kanatlarında ağırlığı
düşlerimden kaçırdığın kirpiklerinin-

yağmur yağıyordu şehrin ihtiyar kaldırımlarına dün akşam
menekşeler konuşurken duydum dönmüşsün
öylece bakmışsın
evimin çivit mavisi penceresine
yaklaşmışsın saçaklarımda ağır yaralı güvercinler üşüşmüşler yüzüne
yırtık bir çorabın kızıl ağına takılmış ayakların
düşmüşsün
çınlayan titreşimlerine sirenlerin

mimozalar söylerken rüzgâra
yıldızlardan utanç yağmış yüzüne

ay günahını çalmış ayak uçlarına
boynunu büküp kaybolmuşsun dipsiz kuytularında vaktin
tek bir söz söyleyemeden
kovmuşlar seni buralardan
oysa benim söyleyecek bir çift sözüm var sana
ey sevgili
karanlıkta kalmış yüreğimin sancısında şafak var

Yakup DİKER

BİREYİN İÇ DÜNYASINI ELE ALAN YARALAR

zeynep olmaya gidiyorum dedi ve gitti
kaburgalarım kırılmış gibi oldu gitti

sen yine de bu yazıya bir yerde denk gelirsen okuma
üşüme ve gözlerini al tüm denizlerden
bir fırtına geçecek daha içimizden
bir fırtına daha bu bir nevi başlangıç
her yer sığ sonra her şey başlangıç
hayat fazladan bir sonlu

sessizliği dinlemiştik o limanda kuşlar bize aitti
gökyüzü olmaktan geliyordu, sular keskindi.
bir yerlerde o çocukluğuna rast gelirsen uzun kalma
yetişkin olmadan kazançlı çıkmanın bakiyesi var
ağır bir ödemesi zamanın birinde
erik ağaçları kışın ekşi olur ve yalnız

ellerimden tut, avuç içlerimden
anneler öyle yapar çünkü anneler Allah gibi yaşama dahil
Allah yaşamın ötesine de dahil devlet de öyle biraz

ne de çok yaşıyoruz haklı haksız
ihtimaller karanlık gibi çöküyor üzerimize
ah'lara teslim olacak bir yaştayız sanırım
depresyonlar, virüsler, insan hezimetini sonra
sen yine de kordon bağımdayken tutar gibi tut beni
hisli bir kentteyiz ve dünya çok kaygılı

İsmail DELİHASAN

DERVİŞ DİYOR Kİ

Yaşanan her şeyin hatırı vardır. Sevenin sevilende hakkı vardır. Hatırın hakkı vardır. Yarın sabah sevgiyi uyardırın. Nefreti bırakın körlüğünde uyusun. Çünkü görmek sevmektir, sevenler görür. İnsan insana, insan insanlığa... Bize inanan insanlar gerek, bizi sevenlerden önemlisi... Hak etmeyenlerin dünyası: Herkes yemek, cinsellik ve makam peşinde... Sen onuruna, insanlığına sahip çık. Bu dünyada görünürde hüküm de hükümdarlık da kötülerindir. İyiler kendi içinde, iyi ve mutlu; kötüler ise mutsuz ve acı içindedir. Kötüler, içindeki cehennemlerinden Allah'a kaçmazlar...

*

Hakikat bilgisizliği, inançsızlık ya da münafıklık işarettir. Yüce Allah hakikati görünür yapsaydı, zaten insanı hiç yaratmazdı. Sen gözlerine inanma, bildiğine, kalbine ve aklına inan. Her şey görüldüğü gibi olsaydı, ahret de olmazdı. Hakikat görünmeyendir, görünen değil.

*

Siyasetin ve günlük olayların dışında, sonsuz bilginin ve hakikatin peşinde ol ki insan olabilesin! Gereğini yapmak, bazen doğrusunu yapmaktan daha doğrudur.

*

Mertçe savaşmayanlar, zafer kazanamazlar. Zafer iyilerindir; kötülüğün zaferi yoktur.

*

Kültürün yarısı dindir. Dinin de yarısı ahlaktır. Ahlaksızların kültüre ve dine faydası olmaz, zararı olur. Kültürün ve dinin temeli takvimdir; takvim medeniyet kurar. Kültür; medeniyetin içindeki benliktir, kimliktir. Hakikatte takvim zamanın dünya tarihidir...

*

İnsan ne ararsa onu bulur; ne isterse ona kavuşur. Ne aradığını, ne istediğini iyi bilmeli... İnsan istemesini bilmeli...

*

Cennetin, vicdan rahatlığı ve mutluluk olarak, yolu insandan geçer. Bu kadar kötü bir dünyada yaşamak, iyilere cehennem olarak yeter. Mutluluk, kötü insanların uzağında, iyi insanların yakınında olmaktır biraz da... Ben iyi insan olan herkesle anlaşıyorum.

*

Karşı tarafa saldırarak iyi olmak isteyen fitnecilerdir. İnsan; kalbine kaçtığında, iyiliğe sığındığında, iyi ve hakiki insandır.

*

İnsan; söyleyebildiklerinde değil, söyleyemediklerindedir. Derdin söyleneni küçüğü, söylenemeyeni büyüğüdür. İyi insanların büyük dertleri olur.

*

Bu çağ için en kötü insanlar; bilim insanlarını, sanatçıları ve düşünürleri öldürenlerdir. Bilim insanlarını, sanatçıları ve düşünürleri öldürmek, dünyanın en aşağılık

işidir.

*

Ölüm yalan söylemez. Ölüm hakikatin kapısıdır; girilir, çıkılmaz.

*

Bu çağda insanın; Allah'a ulaştıran, pişiren, yetiştiren en büyük dergâhı; aklı, düşüncesi, vicdanı ve hayatın kendisidir. İnsanın dergâhı kalbidir. Şimdi inanç, eskisi gibi değildir. Zaman kendi hükmünü sürer.

*

Biliyorum ki yalnız değilim. Yalnızlığında insanın yanında Allah vardır. Ondandır, hira, zeytin, tur... Zirveler yalnızdır.

*

İnsan, sevgisinden tanınır. Sevdiği insan, sevdiği renk gibi... İnsanın sevgisi kendidir. Gülümsemek, sevgidenir. Gülümsemek yüzün cennetidir. Gülümseyen de gülümsediğin kişi de cennettir.

*

Kötü insanlar ve devletler, düşmanının iyi olmasını engellemeye çalışır. Mesela bilim insanlarını öldürtür. İyi insanlar ve iyi insanların yönettiği devletler, çalışıp gelişip kendileriyle yarışır. İyiler kimseye düşman olmazlar. Düşmanına bile bile adaletli davranan, hakiki insandır. İnsanı, düşman gören insan değildir; düşman görülen insandır.

*

Ahlaksızlar, iyi insan olamayanlar, hiçbir şey olamazlar. İnsan, içinden gider; insan, içinde yükselir. İyiliği hep sakla, kötülük zaten kendinin düşmanıdır. Her insanın kalbinde bir Sevr Mağarası vardır. Bilene, girebilene... Bana büyük kötülükler yapabilirsiniz ama kalbimi yeneemezsiniz.

*

İnsan, insana konan bir kuştur; insan, insandan uçan bir kuştur; insan, kendi düşünde anı dediğimiz, kuş düşünde... İnsanın Hira Mağarası kalbindedir...

*

Her sorunun bir cevabı vardır. Öğrenmek iste... Öğrenme-bilme dünyası... İnanın kalbi bozuk oldu mu bütün yalanlara inanası gelir. Bir insanın bir insana inanası kadar yüce bir inanç yoktur. "Allah'ın bile kitabı var" dedi bilge... Yaz! Bilgelik kendini bilmektir. Önce kitapları, sonra evreni, sonra da kendini okuyacaksın... İzleri takip et!

*

Allah'la hiçliğe, birliğe ulaşan, zamanı mekânı aşar. Artık Allah'la her yerde ve her zaman birebir beraberdir; Allah kalbindedir, Allah'ta yok olmuş, hiçleşmiştir. Hayatta bir şey olmak değil; hiç olmak, hakiki insan olmaktır ve marifet, hakikat budur.

*

Allah insanı, insan düşüncelerini yaratır. Düşünmeyen, fikir üretmeyenlerin eleştiriye hakkı yoktur. Kendilerine itiraz edebilenlerin, hatalarını görebilenlerin, başkalarına da itiraz etme ve hatalarını görme hakları vardır. Her şey kendinden başlar, önce kendin... Benim inancım bilmekten gelir, bildiklerime inanırım. İnsan bildiğini inkâr etmez, etmemeli...

*

Kendini düzeltemeyenler, dünya görüşleriyle ülkelerini ve dünyayı düzeltmeye çalışırlar. Bu yalan hayalle yaşarlar; ne yazık ki ölürlük öldürürler...

*

Büyük düşünenlerin, küçük düşünmeye zamanı yoktur. Çünkü onların küçük zamanları yoktur. Gerçekleri düşünebilme ve konuşabilme cesaretini göster.

*

Dünya, dinleri sorgularken ve insan aklının yaratıcılığıyla ilişkisini irdelerken, son dinin ve Allah katındaki dinin İslam olduğu da bilinirken... Ayrıca insanlık başka bir zamana ilerlerken eskimiş ve bozulmuş bir dini (Yahudilik, Hristiyanlık, Budizm vb.), kendi ulusuna tekrar tam anlamıyla yaşatmaya çalışmak, ulusunun-devletin tarihinden silinmesini istemektir aslında...

Hristiyanlık bir ruh dini olduğundan içinde insan aklına yer yoktur. İslam ise insanın aklını kullanmasını ve düşünmesini ister. Lâiklik bu anlamda Hristiyanlık için ihtiyaçtır, ana karakterdir ki akıl yaşanır olsun. Oysa İslam ilimle bilimi iç içe sunduğu için lâikliğe –sözünü ettiğimiz, bilinen İslam ve lâiklik kavramları değildir- ihtiyacı yoktur aslında. Kendisi bunu doğasında zaten zorunlu kılar, aklı dine eş tutar, onları ayırmaz.

İslam'ın aydınlanması zamandır. İslam ay zamanıdır, akıl güneş zamanıdır ve zaman güneş zamanına akmaktadır. Böylece ay ya da İslam, akılla ve güneşle aydınlanacaktır. Zaman güneşle aydınlanırken, insan da akılla aydınlanacaktır. İnsan iki üzerine bina edilmiş birdir. Aklın da kalbi var.

*

İnsanın vicdanının sınırları insandan; namusu ülkesinin sınırlarından başlar. Ben hiç kimseye ait değilim. Ben yalnızca vicdanıma aitim.

*

Gücünün farkında olmak, gerçek gücüdür. İyilerin gücü Allah'tır. Dünyanın bir gerçeği var; o da herkesin savaştığıdır. Dünya bir savaş alanından başka şey değil; insan kendi içinde, insan insanla... Nefsiyle savaşanlar zafere ve Allah'a ulaşır. Dört zafer vardır: Kendiyle savaşmak, her şeyi akışına bırakmak, sabretmek ve dua etmek... Duaya, bedduaya inanmayan insana inanma. Haklı bir beddua almış biri, iyi olamaz.

*

Saygı, saygıya değer olana gösterilir. Zorunlu bir saygı yoktur.

*

Suçsuz olduğunu düşündüğü halde özür dilemek, dileyenin erdemidir. Suçlu olduğunun göstergesi değildir. Özür, ben haklıyım ve hatasızım deyip kendini temize çıkarmaktır. Özür tövbe gibi temizdir. Özür dileyen haklıdır ve iyi insandır.

*

Geçmişte filozoflar, evliyalar büyük düşünmüş, büyük

sözler söylemişlerdir. Çünkü onlar büyük hakikatlerin adamıdır. Ancak bugün dünden çoktur ve daha büyüktür. Bugün bilgi dünden çoktur. Biz daha büyük düşünüp daha büyük ve derin anlamlı sözler söyleyebilmeliyiz. Hakikat bilgisi de zamanla çoğalan bir bilgidir. Ben ne öğrendiysem kendimden, iç sesimden öğrendim. Biri vardı içimde, kimdi bende konuşan... Sözün sahibi, sözü anlayanıdır.

*

Büyük hakikatleri yalnız ermişler bilir. Şeytanlaşmış insanlar ise bilgiyi çalmaya çalışır. Çalanlardan değil, hakikat bilgisinin gerçek sahiplerinden olmamız dileğiyle... Bilgisizlik ve yanlış bilgi, her zaman yanlış yargılar doğurur.

*

İnsanı seviyorum ama insanları ve dünyayı sevmiyorum. Bu kadar kötüyle yaşamak, insana cehennem olarak yeter. İnsanı insana kavuşturan her şey iyidir. İnsanı insan yapan kalbidir. Ruh ise kalptedir ve bu anlamda da insanı insan yapan, yürekten de öte ruh vardır. Akıl ise dünyadan cennete ruhun yoludur.

*

Özgürlük, aklın ve ahlâkın sınırlarında olmaktır. Aklın ve ahlâkın sınırlarında, sorumluluğunu bilmek ve sorumlu davranmak, en büyük özgürlüktür.

*

Acıyacak yeri kalmadı insanın. Dünya kan revan...

*

Karşınızdaki dünya şampiyonu bir boksörse ve sizden dayak yiyorsa, sizi son rauntta tek yumrukta öldürecek demektir.

*

Taraf düşünenlerin, düşüncelerinin yarısı yanlış ya da eksiktir. Hakikatin tarafını tutmak ise tarafsızlık olarak taraf tutmanın ta kendisidir.

*

İnsan düşüncesinde yaşar. Tanrı'yı da düşüncesinde yaşatır. Yaşayan düşüncedir. Düşünce varlıktır. Düşünmeyen insani gelişim gösteremez ki ermişlik de bir insani gelişmedir; düşünmeyen eremez. Dünyayı da öte dünyayı da düşünce kurar. Zaman yeni soruları doğurur. İnsan bu sorulara cevabıyla kendisini de doğurur. Zaman bir sınamadır. Yarına dostluklar ve iyilikler kalır.

*

Sağına soluna değil, arkana önüne bak. İleri gitmenin ve iyi insan olmanın yolu budur. Sağa sola değil, iyiliğe ileriye... İnsanın en büyük ideali, iyi insan olmaktır. Bir-birimize iyilik yapmaktan başka ne değerimiz vardır. İyi insanlar insanda cevher arar, çıkar değil... Her toplumun kutup yıldızları vardır. Kimisi arkasına bakar yürür, kimisi göklerde yol arar...

*

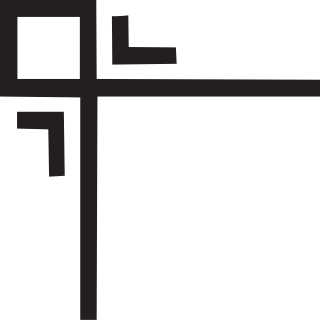
Gösterişsiz aşklara gizle beni. Namahremdir en çok sevdiklerim, görülmez bende. Kalbimin derinine göm beni.

*

Kimin kim olduğu belli değil; sen sen ol, ülkene ve kendine sahip çık.

*

Sükût, sonsuzluğun sesidir.

Ergün BİLGİ

SÜRMELİ PERÇEM

belki bir filiz koparan
belki kuzeyden puslu bir lodostu beni kıyılarına vuran
denizden çıktım yağmurlu bir mayıs kucağında
üşüyorum Süeda
karanlıklar düşüyor gözlerime perçem perçem
aç kapını sürmeli serçem
sana ölümüne titrediğim
son nefesimle yüreğime ektiğim
hallaç gemilerden nagehan bir sevdayla geldim

ah süeda
sen düşerken yaldızlı düşlerime
terek'te atımı sulayıp kazbek'te nöbete duruyorum
debisine dalıyorum kuban'ın sunja'nın albina'nın
ölümsüz sevdaların koynundan ıslak çiçekler deriyorum
görmüyorsun
deniz diplerinden, hürrem nehirlerden lotuslar uzatıyorum
sen koklarken ılık gözyaşlarımı, elalarında eriyorum

ah süeda
sen düşünce aklıma
meçhul şehirler yıkıyorum her sabah güneşin şavkıyla
güller takıyorum yanaklarına rüzgarın, haziran kuşluklarında
gölgesiz güzeller yürüyor bulvarlarımda ıtırlar salarak
kentler kuruyorum kumral sokakları mavi kıyılara açılan
bembeyaz Romalı kadınlar düşüyor mor salkımlı caddelerine
kıvrımlı kumaşlar dökülüyor bellerinden
mermer gülüşler yüzlerinden
sonra samur saçlı bir ceylan iniyor göklerden
eriyor dudaklarıma uzanan tüm dilberler
ve yerle yeksan oluyor kurduğum tüm şehirler

gel
ruhunla gel yurduma Süeda!
ben
babul ebvab'dan, daryal'dan derbent'ten
mahşeri geçitlerde yıkandığım kızıl göletten
göğsümden söktüğüm paslı oklardan köprüler kurarak
ve ağıtlarıma epik şiirler yakarak
denizler ötesinden
sürgünler ülkesinden koşuyorum sana

sorma Süeda!
kaç asırdır yandım
kaç asırdır aradım seni, sürmelerini kaderime asarak
sen kafdağı'nın ardında gökçek gölgeler yayarken
ben ülke ülke, sürgün sürgün, bayır bozkır dolaşarak
adını söylemeden
söyleyemeden

sana yazdığım şiirleri
 çığlık çığlığa seher kuşlarına fısıldarken
 demirliyorum gemilerimi sahillerine
 sonra kasemler çekip yelkenler açıyorum uzak menzillerine

sen gelince bir yağmur boşalıyor yanık çöl gecelerime
 ve dağlar yaslıyor denizlerin dizlerine efkarlı başını
 dalgalar geliyor dile Süeda
 öpüyor yakamozlar ayı
 sonra ağlaştık oturup gözyaşlarımızı yağmur yağmur içerek
 seni kuzeyin zümrütlerinde simsiyah atmacalar
 beni bozkırın kehribarında ateş gagalı martılar vurdu
 zordu sürmeli serçem
 zordu
 kader kedere durdu

bir sevda uğruna
 ikimiz de su damlattık cellatlarımızın kuruyan dudaklarına
 dört makam, kırk kapı dolaştık beyaz güvercinlerin kanatlarında
 gül yurdumuza daldı Babil'in kör kuyusundan zincir kıranlar
 asma bahçeler çiğnendi Harut ve Marut'un ayakları altında
 sonra bir gülşen aradık
 vurulduk sevdiğim
 vurulduk!..
 şeddat'ın İrem bağlarında

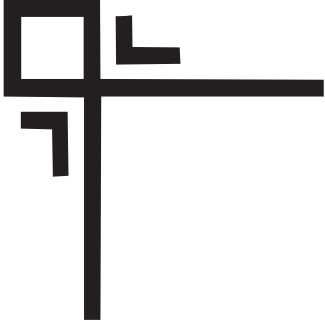
şimdi bir sen varsın Süeda bir de ben kışlayan iklimimde
 gerisi gönlüme hep ağyar
 zamanları dürüp dürüp koşuyorum sana tekrar tekrar
 bilmiyorsun Süeda!
 baharlar içinde baharlar var

eteklerini topluyor bir yelda, yüreğimin tam ortasında
 dağılıyor kıblemde saçların Süeda
 bakma gözlerime
 dünyadan ukbaya saldıgım billur bir kevserdir benim sevdam
 şu safir tahtımda bir şehriyar açar şimdi filiz filiz
 ve bu sonbahar bir kız doğurur sessiz sedasız
 mızıkam rehavi bir beste çalar yeşil ekimlerden
 kutsal bir isim düşer bülbülün diline zamansız takvimlerden
 söyleyemem Süeda

yine bir karanfil kızarıyor parmak uçlarımda
 sonra bir güvercin yetişiyor imdada canı dudağında
 korkuyorum Süeda

denizden çıktım yağmurlu bir mayıs akşamında
 karanlıklar iniyor gözlerime perçem perçem
 aç kapını sürmeli serçem
 sana ölümüne titrediğim
 son nefesimle yüreğime ektiğim
 hallaç gemilerden nagehan bir sevdıyla geldim

dokunamıyorum zambaklarına
 lacivert gecelerime çağırıyorum bir ayı, bir yıldızı
 ey kafdağı'nın samur saçlı bembeyaz kızı
 bir sen varsın bir de ben üşüyen iklimlerimde
 ötesi gönlüme hep ağyar
 bergüzar kalsın bu şiirim sana ey nazlı yar

Ayşe ARSLAN

sis

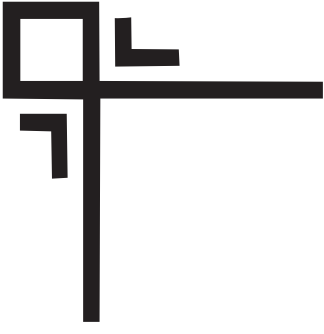
sis ve karanlığa gömülmüş bir gecede
belirsiz bir zamanda yürüyor gibiyim
zaman kayıp his kayıp
zamansız gelen acılarla kayboluyor gibiyim

bir acı çökmüş gözlerime
öyle korkuyorum ki açmaya
damla damla dökülecek gibiyim
kaybolmuş bir ben
yıllardır bir yitiğimi arıyor gibiyim

geceden sabaha dönen bir günde
dikmişim gözlerimi göklere
sanki doğacak güneşi bekliyor gibiyim
kurtulmak yine de küf kokan düşüncelerimden
sanki sanki huzuru bulacak gibiyim

an ki huzur bulasın ey gönlüm
an ki aşkın kendisi olup taşasın
azar azar dolasın gönüllere

koca dünyayı sığdıramazsın içine
bırak fani olanı hafiflet yüklerini
bir parça umut bir parça mavi
bırak yer bulsun içerisinde
aydınlatsın kayıp yollarını
dağıtsın efkâr bulutlarını

Ali YÜCEL

KİMLİĞİM

kafkasların ötesinde
ötügen civarında yaşamış
kadim bir milletim ben
sözü dinlenende dede korkut
destanlarda bazen oğuz,
bazen mete olurum.
çin saraylarında kürşat'tır adım
volga kızıl akanda
ben, şamil olurum
karabağ sevincim
doğu türkistan yetimliğim

yüreğim hiradağı'nda yıkandı
oku emrine inandım
ötelere ismailce bağlandım
uhut' ta hamza'yım
hüznüm kerbela susuzluğuna
ezan çağrısında
vakitlerim kâbe'ye mihlanmış,
değişmeyen yönüm
peygamber müjdesi bir milletim
kâbe benim kimliğim

26 ağustos 1071
malazgirt ovası'nda
romen diyojene karşı
selçuklu'nun evladı
beyaz atlı alparslan'ım ben

konya'da mevlana'ya dönerim,
olgunlaşmışım ahi evran ocağında
nevşehir'de hacı bektaş olmuşum
ankara'ya hacı bayram gelmişim
toroslarda aşk teline düşen
karacaoğlan benim
bolu'da koçyiğitköroğlu'yum,
hak için dövüşmüşüm
anadolu'da ete kemiğe bürünmüş
yunus gibi görünmüşüm
sevgi benim dilim
selçuklu kimliğim

yıl 1299
söğüt'te bir osmanlı çınarıyım
ötelere kök salmışım
viyana'ya düşmüş
tuna yeşili gölgem
şeyh edebali dilinde
çağlara öğüt olmuşum
vasiyet benim kimliğim

29 mayıs 1453
tophane yokuşunda
haliçe inen bir gemiyim
içimde eyüp sultan maviliği
dudaklarımda fetih duası
istanbul'u alan benim
ayasofya kimliğim

yıl 1517
yavuz sultan selim han'ın
omuzlarında
son peygamber hırkasıyım
tam da yerimi bulmuşum
ben osmanlı olmuşum

22 aralık 1914
sarıkamış kar altında
hava soğuk ateş zayıf gece uzun
doksan bin asker
kardan beyaz ölümün avuçlarında
aydınlık sabahı beklemişim
bir düşünmüş
doksan bin üşümüşüm

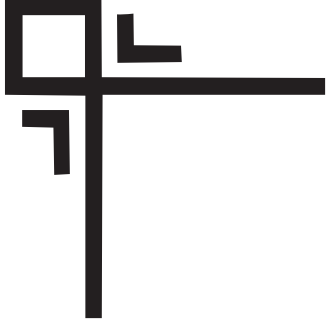
18 mart 1915
çanakkale bir hüznü bayrak
damla damla kanımız
şah damarımız
biraz bakü
biraz halep
biraz kafkas
gerisi hep anadolu
yedi düvele karşı
bir mermi düşmüş
bir kader değişmiş
ben seyit onbaşı olmuşum

19 mayıs 1919
ruhumun samsun limanına
bir gemi yanaşır
erzurum'da göz kırpar hayallerim
tasivas'a uzanırım
sakarya'ya dumlupınar'a İzmir'e
selam dururum

ötelere bir gemi
demir atar benliğime
kaptanı mustafa kemal
rotası anadolu
yükü cumhuriyet
ben özgür bir milletin evladayım
cumhuriyet kimliğim

mazlumdan yanayım anla beni
biraz dicle, biraz fırat, biraz meriç'im
kızılırmak nazlı nazlı akışım
sakarya benim can damarım
tuna'da yeşile döner rengim
artık uzağındayım
nil'deki bereketin
aras biraz küskün bize
bosna'da asırlarım örselenmiş
kerkük'te acılarım bestelenmiş

kimsenin ekmeğinde gözüm yok
al bayrağım dalgalansın diye
mermisine adım yazılır
şehit olurum
gazi olurum
yetim kalırım
ille de
ben ötüken'den gelen toprağım
bir anadolu'dan ayrılmam
bir de başkasına pay olmam

Yusuf DOĞDU

SEVGİ NEDİR

Ey BERBATİ sevgi nedir?
Seviyorum demek midir?
Yüz yıl geçse sevdiğini,
Umutla beklemek midir?

Kendini çekmeden naza
Öğüt verip oğul kıza,
Semadaki Ay yıldız'a,
Bir mana yüklemek midir?

Zalime volkan olarak,
Mazluma kalkan olarak,
Bayrağa al kan olarak,
Yüreği teklemek midir?

Ömürlere ömür katıp
Ömrü aşk ile donatıp
Yangınlara nefes atıp
İyi körüklemek midir?

İncitmeden hiçbir canı,
Yapıp gönüllere hanı,
Şu nefis denen hayvanı,
Sıkı örüklemek midir?

Velhasıl hakkı hak bilip
Bir elif olup dikilip
Hakkın önünde eğilip
Düğme iliklemek midir?

Furkan DİLEKÇİ

DÜN GECEKİ RÜYA

Kalemi eline aldı ve uzun uzadıya düşündü durdu masanın başında. Aylardır yarıda bıraktığı öyküye sonunda geri dönmenin mutluluğu vardı yüreğinde. Uzun bir süredir içine işleyen zemheri soğuğu adeta zihnindeki kelimeleri dondurmuştu. Ve bu durum onun için inanılmaz derecede korkunç bir trajediden ibaretti. Çünkü; yeni doğmuş bir bebeğin annesine muhtaçlığı misali muhtaçtı yazmaya. Hayattaki tek yaşam değneği hiç şüphesiz ki yazdıklarının kalplere dokunarak yaşam bulmasından ibaretti. Anlatmak ve anlaşılacak üzere kurmuştu hayatını. Ve nihayet baharın o inanılmaz zarafeti gelmiş, kara bulutlar çil yavrusu gibi dağılmış, zemheri inancını yitirmiş, yerini sırtan bir güneş almıştı. Hâli ile zihninde buz tutan kelimeler çözölmüş, nefes olmaya niyet etmiş, beyaz sayfalara mürekkep eşliğinde damlıyordu. Kaç vakit olmuştu ki bir öykünün başına oturup bitirememişti. İrtibat halinde olduğu dergiler sürekli posta yollayıp duruyordu öykülerin akıbeti hakkında. Yazarı olduğu iki derginin editörü sürekli olarak pullu mektup bırakıyordu kapısına. Posta kutusunu her sabah kontrol ettiğinde bu can sıkıcı manzara ile karşı karşıya kalıyordu. Aslında kelimeler onun en büyük sermayesiydi ve şu an hiçbir geliri yoktu. Öğretmenlikten emekli olmuş ve adı sanı pek bilinmeyen bir sahil kasabasında kendine yeni bir yaşam kurmuştu. Hayırsız evlatları yüzünden kuş kadar emekli maaşı banka faizlerine kesiliyordu. Kendisine kalan para ancak kağıtlara ve mürekkep almaya yetiyordu. Yazdıkları ise çoğu zaman para bile etmiyordu. Yoksulluğunu daha sonra düşünmeye bıraktı ve gözüne ilişen şeye doğru yöneldi...

Kalemi elinden bırakıp bir anda camdan dışarıya baktı. Aylardır kapalı olan perdesini araladı ve içeriye gökyüzü doldurmaya karar verdi. Kasvetli odasını bir anda panayır yerine çevirmişti bu gökyüzü ferahlığı. Nihayet birkaç kelime yazabilmişti o an. /Açan bahar çiçekleri misali... / kadar kısa bir cümle. Uzun zamandır iki kelimeyi bir araya getiremiyordu ve sonunda masasının başına oturup birkaç kelime de olsa yazabilmek onun için büyük lütuftu. En ferahlatıcı olanından bir nefes çekmişti içine. Çünkü bunu hak etmişti. Aylardır zihnine pranga vuran körelmiş, bedbaht gelgitleri kırabilmişti. Bir anda; yaşamak, hayal etmek ve sevmek güzel şey diye düşündü. Bunu düşünmesinin nedeni aylarca uzaklardan kulağına gelen balıkçıların ağları, yüksek sesle 'derya kuzusu bunlar' bağirtisi, koca koca balıkçı gemileri ve küçük tekneleri görüyor oluşuydu. Bütün bunlar, belli bir vakit yazdığı tüm öykülere etki etmişti. Sırf bu yüzden yüzlerce kez masanın başından kalkıp yarıda bırakmıştı öyküsünü. Ve bu durum onun için pek de hoş bir şey değildi. Yıllarca özgün ve sıradan olmak için çabaladı ve aylardır her nedense kendini tekrar ediyordu. Pencereden dışarı baktığı zaman gözleri balık ağlarını, devasa gemileri, zanaatkar yapımı tekneleri; kulakları ise balıkçıların o kulak yırtan bağirtisini aradı durdu. Her gün olduğu gibi kulakları yine bu bağirtiyi aradı lâkin bu sefer bir türlü duyamadı. Afallamıştı bir anda. Gözleri başka şeylere doğru yöneldi. Masanın üstünde duran kitaplar, mecmualar ve gazeteler sırtıyordu kendisine. Bu durum aslında insanın alıştığı şeylerden bir çırpıda yoksun bira-

kılması gibi bir şeydi. Bir vakit bize işkence gibi gelen bu güdülerin, bir zaman sonra vazgeçilmez yaşam kaynağımız olması ironi gibi bir şey diye düşündü. Ve bu duruma da içerlendi. O kadar alışmıştı ki pencereden baktığı zaman gördüğü o kasvetli manzaraya, soğuk kartpostal resimleri göremediği zaman cin çarpmışa döndü. Meğerse aylardır pencereden dışarı bakıyormuş sırf bu yüzden. Şimdi ise yerini çiçek açan ağaçlar, uçuşan kelebekler, öten kuşlar, caddelerde fink atan insan manzaraları devralmıştı. Ve her sabah pencereyi açma vaktinin geldiği kanısına varmıştı.

Silkindi bir anda ve tekrar masanın başına oturup kalemi eline aldı. Yarıda bıraktığı zaman öykü /balıkçı ağlarına takılan hamsi misali yaşantım/ cümlesinde kalmıştı. Ardından/ Açan bahar çiçekleri misali/ diye devam etti ve arasında pek bir bağlantı olmadığını da fark etti. Her ne olursa olsun silmeyecekti yazdığını. Sonra bir şey geldi aklına ve uzun uzadıya düşündü. Yarıda bıraktığı öyküsünü kendi tamamladı sanki. Yarıda kalan benliği, açan bahar çiçekleri ile tamamlanmıştı çünkü. Öyküsü de tıpkı benliği gibi açan bahar çiçekleri ile tamamlanacaktı. Camdan bakarak zihnine insan portreleri çizdi. Bu portreleri daha sonra kelimeler ile beyaz sayfalarda nefeslendirecekti. Uçan kelebeği, öten kuşları, nedenini bir türlü bilmediği insan telaşesini dikkatlice gözlemledi. İlkbahar onun için çok şey ifade ediyordu -zaten kışı sevmiyordu- çünkü; yazdığı her öyküsünde, bir insan yarattığı için kalplere dokunmuştu. Bilinçaltılarında gizlenen aşk, ihtiras, şehvet ve daha nice insana özgü psikolojileri kaleme aldığı için özgün bir yazar olarak biliniyordu. Camdan dışarı baktığı zamanlar daha yaratıcı, daha bir kendi oluyordu. Kış boyu camı ve perdesi kapalı bir şekilde masa başında düşündü durdu. Şimdi ise hava o kadar ferahtı ki tam bir bahar cilveligi saçmaktaydı. Kaçan ilham perileri adeta geri gelmişti yüreğine. Masasının başına oturdu ve baharın o muazzam geri dönüşünü kaleme aldı. Gidenlere veda, gelenlere merhaba ifadesi taktı yüzüne. Birkaç hayal gücü fırtınası yaptı ve sayfalar kelimeler ile dolup taşı.

Aklı bir anda yıllardır mahkumu olduğu hastalığa gitti. Rüyasında bir sonraki günü görme tanısı olarak anlatmıştı doktorlar. İnandı kendisi buna ama birkaç sefer şahit olunca uzun uzun içerlenmişti. İşte bir bahar sabahında, arka bahçede uzunuzun öten horozu duyduğunda gözlerini açtı, milyon insan barındıran dünyaya. Ölümünden bir gün daha sıyrıldığı için şanslıydı. Uyanır uyanmaz bunu düşündü. Azrail'den bir gün daha çaldığı için sevinçliydi çünkü. Ama bir gün muhakkak yakalanacaktı. Uyku sersemliği ile neler düşündüğüne bir gülücük atıp rüyasını hatırlamaya gayret etti. Yüzünü dahi yıkamadan masanın başına geçti ve rüyasını yazmaya başladı. Kâğıtta yazılan son cümle her nedense dikkatini çekti. Çünkü cümle rüyasında gördüğü ile aynıydı. Uyurken gördükleri muazzam bir rüya mı yoksa lanet bir kâbus muydu? İşte bir bahar sabahı uyandığında, yaşadığı korku bundan ibaretti. Aylarca bu gecenin sabahını bekliyormuş öyküsü. İşte, dün geceki rüya, bir öykünün daha sonunu getirmişti. Artık yeni bir öyküye başlamanın sevinci ile kalemi eline aldı ve yazmaya başladı.

M.Nihat MALKOÇ

BAŞUCUMDA "SAFAHAT"

"Safahat" safhalar(evreler) anlamına gelen bir kelimedir. Aynı zamanda millî şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un şiir kitabının ismidir. Merhum Akif'in Safahat'ı yedi bölümden oluşmaktadır. Bunlar sırasıyla Safahat, Süleymaniye Kürsüsünde, Hakkın Sesleri, Fatih Kürsüsünde, Hatıralar, Asım, Gölgele adlarını taşımaktadır.

Safahat yıllardan beri başucu kitabım olmuştur. Canımın sıkıldığı anlarda stresimi atmak için bu büyük eserin sayfalarında dolaşmışım. Benim için ilâhî kaynaklardan sonra en tesirli eser olma özelliğini taşımaktadır.

Bu kıymetli kitabı her Türk gencinin ömründe en az bir kere okuması şarttır. Hele kendini aydın diye tarif edenlerin her yıl tekrar tekrar okuyup tahlil etmesi gerekir. Çünkü bu kıymetli manzumeler zinciri her okunduğunda farklı açılımlar kazandırıyor insana.

Ben Safahat'ı her okuyuşumda ayrı bir edebî haz alırım. Gerçi Safahat'ta muhteva açısından haz alınacak tablolar pek yoktur. Bin yıllık kültürüne sırt çeviren bir milletin yaşadığı felâketler sıralanmıştır her bir mısradaki. Fakat üslup bakımından haz verir bana.

Safahat her evde bulundurulmalıdır. Hatta topluca okunup tahlil edilmelidir. Bir dönemin canlı tanığı olan bir kalemin haykırıışlarını sağır sultan da duymalıdır. Şayet bunlar bilinmezse tarihin tekerrür etmesi içten bile değil.

Safahat bir yelpazeye benzer, açıldıkça genişler ve çepeçevre sarar muhayyilemizi. Hayatın ta kendisidir bu eser. İçinde mübalağa yoktur. Yalan ise asla... Bunu şu dizelerde açıkça ifade ediyor Akif: "Hayır, hayal ile yoktur benim alışverişim/İnan ki her ne demişsem görüp de söylemişim/Şudur benim hayatta en beğendiğim meslek;/Sözüm odun gibi olsun, hakikat olsun tek..."

Mehmet Akif, dünyevî aşkların peşinden koşmadı hiçbir zaman. Malı, parayı, mevkii elinin tersiyle itti. O, dünyaya hakkı ve hakikati haykırmak için gelmişti. Öyle de yaptı; bu gökkubbede hoş sedası bâkî kaldı.

Gaflet uykusundan uyanamayanların, basiret gözü körelenlerin Safahat'taki hakikat tablolarına göz atması elzemdir. Azıcık izanları ve irfanları varsa uyanmasına vesile olur buradaki ikazlar... Lâkin Hakk'ı ve hakikati görmek biraz da nasip işidir. Her bakan göremez. Bakmaktan bakmaya dağlar kadar fark vardır. Bazıları gözünün önündekini göremezken, bazıları perde arkasındakini görür.

Öz yurdunda garip ve öz vatanında parya olarak yaşamaya mahkûm edilen Mehmet Akif, ülkesine ve insanına hiçbir zaman küsmedi. Yaşadıklarını kaderin tecellisi olarak gördü ve kendine yapılan haksızlıkları görmezlikten geldi. Bu haksızlıkları yapanlara da hakkını helâl etti. Islah olanlar oldu, olmayanların hesabı büyük güne kaldı.

Mehmet Akif tek başına bir orduydu, çağının vicdânıydı. Memlekette yaşanan manevi buhranları yüreğinin orta yerinde ve vücudunun bütün hücrelerinde hissetmiş duyarlı bir vatan sevdalıydı.

İstiklal Marşı'nı çepeçevre kavramak için Safahat'ı anlayarak ve de zamanın şartlarını göz önünde bulundurarak tekrar tekrar okumalıyız. Ancak böylelikle Akif'in "Allah bu millete bir daha İstiklâl Marşı yazdırmasın" sözünün sırrını daha iyi anlayabiliriz.

Safahat sessiz çılgınlarla doludur. Bu feryatları ancak bizim gibi düşünenler ve yaşayanlar anlayabilir. Malumdur ki ateş düştüğü yeri yakar. Yanmayan, ateşin tesirini nerden bilebilir ki? Fakat Akif kendi acılarını anlatmamıştır eserinde. Ferdî meselelerini içine atmıştır hep. Onu yiyip bitiren, mazlumların feryad ü figanları olmuştur. Şu iki mısra bu konuda bizlere her şeyi anlatmaya yetiyor: "Yoktur elemimden şu sağır kubbede bir iz;/İnler "Safahat"ımdaki hüsrân bile sessiz!"

Safahat aslında manzum bir belgesel niteliği de taşımaktadır. Bu belgeselde objektifler yerine Akif'in keskin zekâsı ve basiretli bakışları rol oynamıştır. Gördüklerini ve yaşadıklarını abartısız yansıtmıştır eserine. Onun içindir ki her bir mısrası bir ok gibi saplanır yüreğinize. Akif, Safahat'ında, içinde yaşadığı cemiyetin buhran ve bunalımlarını anlatır; kendisini hep gizler. Hatta emri-i Hak vaki olunca hatırlardan silinip gideceğini söylüyor bir dördülgünde: "Toprakta gezen gölgeme toprak çekilince,/ Günler şu heyulayı da, er geç, silecektir./ Rahmetle anılmak, ebediyet budur amma,/ Sessiz yaşadım, kim beni, nerden bilecektir?"

Mehmet Akif, şiirlerini adını duyurmak için yazmamıştır. İçinde yaşattığı ve uğruna onca zorluğa katlandığı davasının sesi olmak için yazmıştır. Akif'in şairliği belli ki bir ihtiyaçtan doğmuştur. Bu ona sanki Allah tarafından verilmiş bir vazifedir.

Bazıları Akif'in eserlerinde sanatsal değer bulunmadığını söyler. Oysa bu doğru değildir. O, gerçekleri anlatırken Türkçeyi ustalıkla kullanmıştır. Üstelik şiirlerini aruz ölçüsüyle kaleme almıştır. Onun fikrinden rahatsız olanların gücü yetse İstiklâl Marşı'nı da okutmayacaklar. Fakat çok şükür ki bu milletin mezhebi, onlara her şeye rağmen hoşgörölü bakacak kadar geniş değil. Sözlerime Akif'in Safahat'taki şiirleriyle ilgili enteresan bir değerlendirmesini içeren dördülgüyle son vermek istiyorum: "Safahat'ımda, evet, şiir arayan hiç bulamaz;/ Yalnız, bir yeri hakkında "hazın işte bu!" der./ Küfe? Yok. Kahve? Hayır. Hasta? Değil. Hangisi var ya?/ Üç buçuk nazma gömülmüş koca bir ömr-i heder!"

Akif NECİPSOY

SIRA DIŞI BİR YAZAR/SIRA DIŞI BİR ROMAN NURETTİN TOPÇU - REHA

1909 yılında Erzurumlu bir baba ile eski adıyla Eğin şimdiki ismiyle Kemaliyeli bir anneden İstanbul'da dünyaya gelen Nurettin Topçu, ismi anılınca akla ilk gelen Felsefe öğretmeni kimliğinin yanı sıra, ahlak, sosyoloji, psikoloji, sanat tarihi ve estetik gibi alanlarda da eğitim almış, hem geleneksel değerleri hem de batılı değerleri tanıyarak fikir örgüsünde mükemmel bir ölçekte sentezleyip edebiyat dünyasına birçok mükemmel eserler sunmuş kalbur üstü bir düşünür, yazar ve hareket insanı olarak tarihteki ışıltılı yerini hak ederek almıştır.

Merhum Topçu, 1928-1934 yılları arasında dönemin entelektüel cazibe merkezi Fransa'da bulunmuş, lise tamamlama, lisans eğitimi ve doktora çalışmasını bu ülkede yapmıştır. Sorbonne'de felsefe alanında doktora yapan ilk Türk öğrencisi olan Nurettin Topçu'nun doktora çalışması, İsyân Ahlâkı ismiyle dilimize çevrilmiş olan Conformisme et Revolte'dur. Felsefenin yanında yukarıda belirtilen diğer alanlardaki derslerini de Sorbonne şehrinde almış, burada tanışma fırsatı bulduğu Louis Massignon ve Hareket Felsefesinin kurucusu Maurice Blondel, Topçu'nun fikir dünyasına kuvvetle tesir etmişlerdir. Öyle ki, 1939 yılında çıkarmaya başladığı ve kendi alanında bir ekol oluşturma başarısına ulaşmış Hareket adlı derginin bu tesirin bir yansımasıdır denilse yanlış olmaz sanırım. Yazar, anılan Hareket Felsefesinin ilkelerini kendi kültürümüz açısından irdeleyerek sosyal ve ahlaki sorunlarımıza farklı bir perspektif kazandırmıştır.

Nurettin Topçu 1934 yılında ülkemize döndükten sonra Galatasaray Lisesi'nde başladığı Felsefe öğretmenliği hayatına 1974 yılında emekli oluncaya kadar çeşitli liselerde olmak üzere devam etmiş, bu arada "Sezginin Değeri: Bergson" adlı çalışmasıyla doçent unvanını da hak etmesine ve iki yıl eylemsiz doçent olarak İstanbul Üniversitesinde çalışmasına rağmen, resmi olarak üniversitede kendisine doçentlik unvanı verilmemiştir. Nihayet 1975 yılında 66 yaşında iken dâr-ı bekaya irtihal eden Nurettin Topçu'nun mezarı İstanbul'da Kozlu Kabristanında bulunmaktadır.

Yazar'ın bu yazıda inceleyeceğimiz eseri, ilk baskısı vefatından 14 yıl kadar sonra Haziran 1999'da yayınlanan, elimizdeki 4.baskısı ise Ekim 2016 tarihinde Dergâh Ya-

yınlarından çıkan Reha isimli sıra dışı bir aşk romanıdır. Merhum Topçu'nun, bu eseri yazdığını fakat sağlığında iken bu romanı bastırmak istemediğini, vefatından sonra ise basılabileceğini mütebessim ve mütereddit ifadelerle yakın talebelerine söylediği, eserin sunuş kısmında verilen bir anekdot olarak karşımıza çıkmakta.

Eserle ilgili en çarpıcı özelliklerden biri, her bir bölümü arasında yaklaşık 6 yıllık bir süre bulunan iki bölüm halinde yazılması, ilk bölümün yazıldığı tarihte yazarın 17 yaşında olmasıdır denilebilir.

Eserin Kahramanı ve anlatıcısı Niyazi isminde bir gençtir. Küçük yaşlarda ablasıyla birlikte öksüz ve yetim kalmalarının ardından 1,5 yıl kadar teyzeleri tarafından bakılıp gözetilmişler, ablası evlenince onunla beraber buradan ayrılmışlardır. Teyzesinin Naci isminde bir tek o da üvey olan evladı vardır. Niyazi; çocuk denecek yaşta ve henüz aşk kıvılcımları ile yeni tanışmaya başladığı günlerde, bu tılsımlı hissi evvela varlıklı bir ailenin Sekine adlı kızına karşı hissetmiş, bir süre hatırı sayılır seviyelerde bu aşkını kendi içinde yaşadktan sonra, kız tarafından onur kırıcı bir tarzda reddedilmesinin ardından, kıza duyduğu öfkeye kapılıp, fakirliğin, kimsesizliğin karakterine serdiği içine kapanmışlık ve ezilmişlik duygularıyla bir gün, kendisini sığıntı gibi hissetmeye başladığı ablasının evinden orduya katılmak üzere haber vermeden kaçmıştır. Yıllar yılı Sekine için duygularını duyduklarını biriktirdiği defterini, giderken yolda konakladığı bir handa, son sayfasına şunları yazarak kendisi gibi buradan geçecek vatan çocukları okusun diye bırakmıştır: "Buradan geçen vatanın çocukları zaafı, aczi ve ümitsizliği burada bırakacak. Ötede vatanın havası, hayatı ve saadeti yaşıyor. Buradan ötede gözyaşı ve hülya yerine isyan, ateş ve umut var".

Niyazi birkaç yıllık bu maceranın sonunda kazanılan Anadolu zaferinden sonra ablasının yanına döner. Romanın hikâyesi de zaten burada, ablasının Niyazi'yi karşılamasıyla başlar. Ablası Niyazi'ye yokluğunda olan mühim hadiseleri günlere yayarak anlatır. Sekine'nin evlendiği de bu haberlerdendir. Niyazi çocuksu hislerle hatırladığı bu aşkından dolayı, ablasının bu haberinden pek etkilenmez. Diğer bir haber ise, Teyzesinin haylaz-

lıklarıyla meşhur üvey oğlu Naci'nin uslanmaz tavır ve hayat tarzını dizginlemek maksadıyla evlendirilmesi olayıdır. Naci, kumar vb kötü alışkanlıkların esaretinden bir türlü kurtulamamış, nihayet belki evlenip çocuk sahibi olursa ıslah olur düşüncesiyle evlendirilmiştir. Lâkin bu evlilik de onu yola getirmeye yetmemiş, bu yüzden evlendiği eşi de çile ve sabır imtihanlarıyla dolu bir hayatın içine çekilmiştir. Ablası ve eniştesi, Naci'nin savruk yaşamından serzenerek, "yavrucağı kıyılacak şey değil" gibi sözlerle gelinin güzelliği ve terbiyesinden dem vururlarken, Niyazi'ye fotoğrafını da gösterirler. O anı Niyazi'nin dilinden aynen aktaralım: "Fakat ben bu yüze bakamadım; umutsuz bir minnetin meyus kanaatiyle gözlerime uzanan bu muzdarip gözlerle bakmak için kalbimdeki akli kuvvet bana yetmiyordu."

İşte Niyazi'nin bakamadığı o fotoğraftaki kadın, Naci'nin çilekeş eşi, Naci'nin aksine bir o kadar olgun, dingin, sabırlı, güzel ve terbiyeli Reha'dır. Altın kalpli kayınvalide olan Niyazi'nin teyzesi de bu evlilikten dolayı Reha'ya acımakta, içten içe bir vicdan azabının pençesine düşmektedir. Niyazi, ilerleyen zamanlarda ablasıyla bir süre teyzesinin daveti üzerine İstanbul'a gidecek, orada ölü doğan ümitsiz aşkı Reha ile yüzleşecek, kaldıkları süre zarfında Naci de psikolojik tedavi için hastaneye yatırılmış olacaktır. Önceleri bütün olumsuzluklara rağmen son derece hayat dolu, neşeli tavırlarıyla adeta Niyazi'ye esrarengiz nefesler bağışlayan Reha, Naci'nin tedavi sürecinde tam tersi bir ruh haline bürünecek, geceleri uzun saatler boyu bazen abla, Niyazi ve Reha, bazen Reha ile Niyazi sükutun ağır bastığı sohbetlerle ortamın olumsuz havasını birlikte teneffüs edip dağıtmaya çalışacaklardır. Niyazi bu süre içerisinde kalben Reha'ya iyice yaklaşacak, öte yandan Reha'nın da Niyazi'ye asla sezdirmemeye çalışarak bir yakınlık kesbettiği okuyucu tarafından hissedilecektir. Fakat Naci'nin sıhhat bularak eve dönmesiyle, Niyazi'nin içine düştüğü ateş denizinde mumdan bir sandalla seyahati son bulacaktır. Sonrasında vefat eden teyzesinin Reha'ya söylediği vasiyetine rağmen, sanki bu halini fark eden Reha tarafından ablası aracılığıyla Reha'nın kız kardeşi Pakize ile evlenmesi teklifi Niyazi için bardağı taşıran son damla olacak ve nihayet gönül dünyasında yaşadığı bu çalkantılarla, bir gün zehir zemberek bir mektup bırakarak yine evden sessiz sedasız ayrılacaktır. Böylelikle sadece fotoğrafına bakarak ve ilk görüşte düştüğü bu vakitsiz, davetsiz ve de ümitsiz aşkını hiçbir zaman gün yüzüne çıkaramayacak, yalnızca bu son mektubunda buna dair ipuçları verecektir.

Roman, hikâyesinden çok, anlatıcı kahramanın yaşadığı ruh hallerinin ve de gözlemlediği çevrenin mütahiş tasvir ve anlatımlarıyla daha çok ön plana çıkıyor. O kadar ki okuyucuyu adeta kitabın içine çekiyor, tasvir edilen yerleri, kişileri görülebilecek ve dokunulabilecek somutluğa ulaştırıyor. Hele ki bu anlatımın ilk bölümünün henüz 17 yaşında iken yazıldığını düşünmek yazara olan hayranlığınızı artırıyor. Öte yandan başından sonu-

na kadar okuyucuyu esrarengizliğin doyumsuz lezzeti ile baş başa bırakıyor. O anlatım kuvveti ve zenginliğinin içinden çıkmak istemeyeceğinizi düşünerek merhum Nurettin Topçu'nun bu eserinin okuyucusuna, özellikle de eli kalem tutan okuyucusuna çok şey katacağına olan sağlam inancımın bu kitabın okunmasını şiddetle önererek ve kitaptan çarpıcı bazı tasvirleri aşağıya alarak yazıyı noktalayayım:

"Yağmurun camları kamçılacağı uzun gecelerde, gözlerde beyaz bir ölüm ümidi gibi uzanan, ruhlara sessizliğin sızlatan kasvetini, kalbe gizli bir ümitsizliğin ürpertici endişesini veren kış akşamlarında düşünülecek, erişilecek hedef bulamayan öksüz benliğimi karanlık içinde dinliyordum."(s.16)

"Sönük, ihtiyar gözler gibi yanlarına kederin ağ kurduğu ağır gözlerim beni bu kurtuluşa inandırmadılar."(s.17)

"Bu pencerelerden her akşam görülen karşı tepeler bu akşam durgunluğu içinde dolu ve gergin bir ızdırapla kabanar göğüslerini göklere kadar yükseltmek istiyor gibi duruyorlardı."(s.22)

"Yalnızlık... Evet beni her akşam karanlığında, her karanlık kış gecesinde yakalayan acaip ve muammalı dev... Onun tırnaklarının kalbimi böyle didik didik etmesinden artık marazî bir zevk duyuyorum."(s.23)

"Karanlık, tâ yakınımıdaki yüzünü benden saklıyordu."(s.27)

"İnsanlardan uzanan bütün ellere ebedi tahammüle karar vermiş gözlerini kapayarak felaketini içine sindiren sevgili Reha!.."(s.28)

"Mesut olabiliyorsun Reha...İnce billurlar gibi dağılarak kırılan gülüşmelerin beni ne kadar sevindiriyordu."(s.32)

"Bütün gün bitkin, iniltili bir yorgunlukla yağın yağmurlardan sonra bulutlar gizli ve yarı karanlık bir kaçışla ufka, suların kenarına doğru akıyorlardı. Orada, akşamları güneşin battığı yerde sakın ve yorgun, üst üste yığıldılar."(s.104)

"Bu ızdırabın feryadını namütenahi mesafelerden ezelden beri bu ruha gönderen sendin."(s.126)

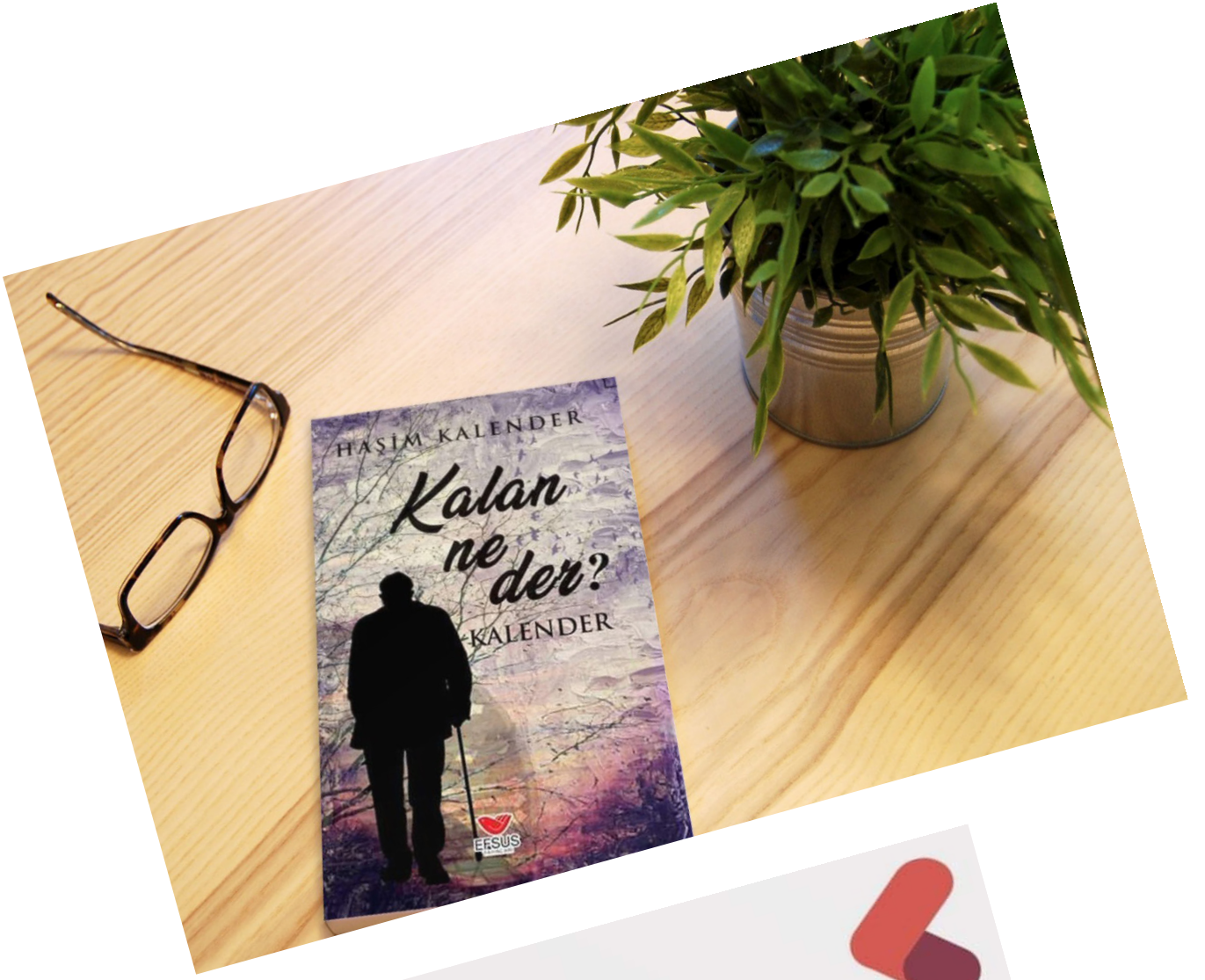
"Âh, yine yalnızsın işte, zavallı çocuk! Gözlerinde dinmek bilmeyen sıcak yaşlara bak! Ağlıyorsun! Affet, affet Reha! Ben ne yaptığımı bilmiyorum."(s.149)

Sayırsız çoğaltılabilecek bu örneklerle, eserin tılsımını yaralamayacak şekilde okuyucuya bir takım işaretler sunmak istedik. Keyifli okumalar diliyorum..

NOT:

- Kitap konusunda yararlanılan eser: Reha/ Nurettin TOPÇU, Dergah Yayınları, 4.Baskı/Ekim 2016

- Biyografi konusunda yararlanılan kaynak: Arafta Bir Düşünür/Prof. Dr. Ali Osman GÜNDOĞAN, Altınordu Yayınları, 2018 1.Baskı

ÇAĞ RAPORU

beş felah serçesinin kanadını kırdılar
yanağına işkence çizdiler türkistan'ın
göğüs kafeslerinde "bir" sıkleti
bosna'da beyaz kelebekler uçmuyor zühre

kalbimi hilalin yanına bırakıyorum
içine kudüs sancısı
omzuna arakan ağırlığı düşerse
alındaki secde izine kan bulaşmış
sapanla fil ordusu taşıyan
öksüz ve yetim çocuklara birlikte ağlarsınız

kızgın çöl kumlarında sızlayan
bin dört yüz yıl öncesinin yarası bu zühre
hamza'nın yüreğini söken vahşi'nin
nedameti gibi
lehebe edilen beddualar tutar elbet
zalimin sırtını sıvazlayan el de kurur
yürek ormanına kibritler çakılır

çağın ağrısı dağ dağ zühre
zulmün başkışileri kendine yontuyor gökyüzünü
güneşi çalıyorlar
kıblenin önüne put
aşın içine ağı
soluklara tağıt koyuyorlar

ellerinde güvercin
ellerinde zeytin dalı
ellerinde beyaz karanfil var sanıyoruz
silahlarını medeniyet örtüsüne sarmışlar
kurşunlar vahşetin acının
ve insan haklarının senfonisine nota yazıyor
şahit ol zühre şahit ol
boş kovanlar birikiyor secdegâhımızda

İlker GÜLBAHAR

